สุขกาโมศิโรวาท

พระอาจารย์กัณหา สุขกาโม

วัดแพร่ธรรมาราม อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่

Sukakamo Sirowat

Ajahn Gunhah Sukakamo

Wat Phrae Dhammaram Amphoe Denchai , Phrae Province.

พิมพ์เผยแพร่ในวาระมงคลครบ ๖๐ ปี พระอาจารย์กัณหา สุขกาโม

วันที่ ๕ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๓

Published on the auspicious occasion of the 60th Birthday Anniversary of

Ajahn Gunhah Sukakamo

March 5th, 2010

สุขกาโมศิโรวาท

พระอาจารย์กัณหา สุขกาโม

แปลพระธรรมที่พระอาจารย์กัณหา สุขกาโมแสดงไว้

พระอาจารย์ญาณธมฺโม

เนื้อความประกอบสังเวชนียสถาน ๔ แห่งทั้งสองภาษา

ชมรมใฝ่ธรรมวันพุธ

สงวนลิขสิทธิ์
ภาพและข้อความในหนังสือนี้
ไม่สมควรเผยแพร่ คัดลอก ตัดตอนโดยมิได้รับอนุญาต
หากท่านใดประสงค์พิมพ์เพื่อเผยแพร่เป็นธรรมทาน
โปรดติดต่อคณะสงฆ์วัดแพร่ธรรมาราม หรือวัดสาขา

พิมพ์เผยแพร่เป็นธรรมทานน้อมถวายเป็นอาจาริยบูชา

จำนวน ๕,๐๐๐ เล่ม

ดำเนินการพิมพ์โดย

บริษัท พรีมา พับบลิชชิง จำกัด
342 ซ.พัฒนาการ 30 ถ.พัฒนาการ
แขวงสวนหลวง เขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร 10250
โทรศัพท์ 02-717-5111 โทรสาร 02-717-5174

Sukakamo Sirowat

Ajahn Gunhah Sukakamo

Translation of Ajahn Gunhah Sukakamo's dhamma

Ajahn Nyanadhammo

Text accompanying the Four Holy Places of Buddhism in both languages.

Wednesday Dhamma Group

All rights reserved.
No image or text in this book may be reproduced
or distributed in any form or by any means without permission.
Any individual who wish to produce reprints as gifts of dhamma,
please contact the Sangha at Wat Phrae Dhammaram or its branches.

Published for distribution as a dhamma gift as token of respect to our Teacher

5000 copies

Published by

Prima Publishing Co., Ltd.
342 Pattanakarn 30, Pattanakarn Rd., Suan Luang,
Bangkok 10250 Tel. 02-717-5111 Fax. 02-717-5174

สุขกาโมศิโรวาท

บูชา รัตนะน้อม นมัสการ
พระพุทธ องค์ตรัสขาน มรรคไว้
พระธรรม พระวินัยสาน สืบศาสน์ สถิตนอ
พระสงฆ์ พระแท้ไซร้ หนึ่งนั้น “พระกัณหา”

เชิญพระไตรรัตน์เอื้อ สวัสดิผล
หกทศวรรษมงคล ประณตน้อม
กตัญชลีพระมิ่งกมล พ้นนฤ พานแล
หลวงพ่อพระพรั่งพร้อม ถ่องแท้จตุสัจ

องค์ ท่านเมตตาล้ำ คุณเลิศ
อริย สัจสี่ประเสริฐ ผ่องแผ้ว
ปฏิปทา เพียรพ้นเทิด ทูนบู ชานา
มั่น ธุดงค์มั่นวัตรแล้ว ทั่วไท้สรรเสริญ

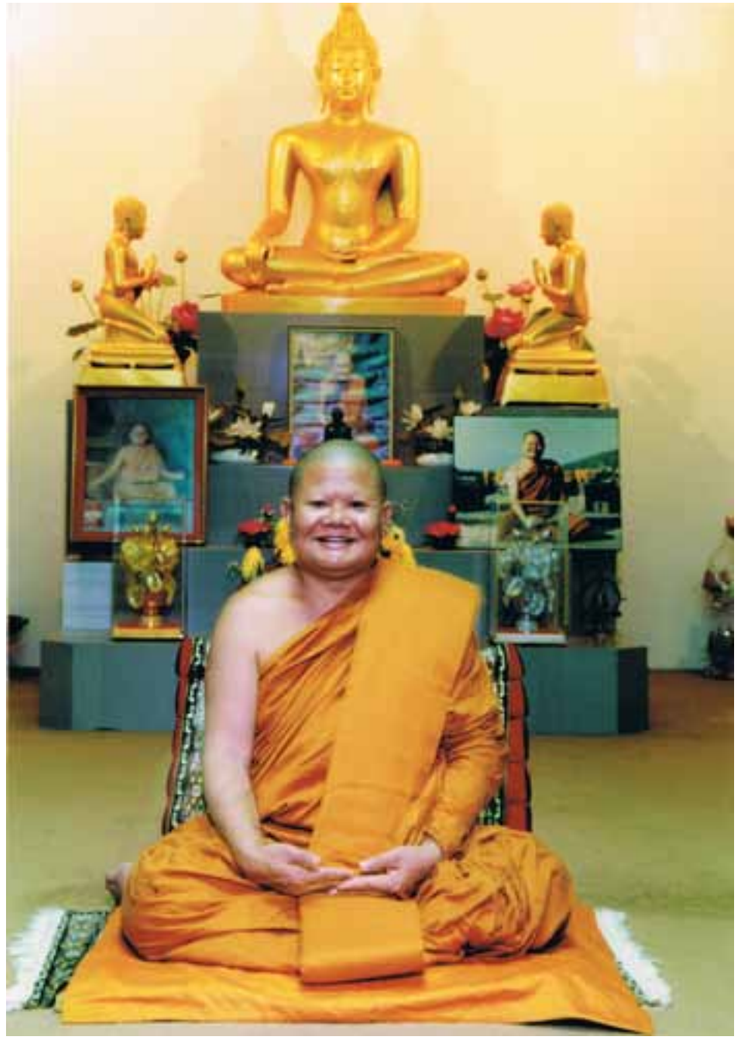

พระกัณหา สุขกาโม

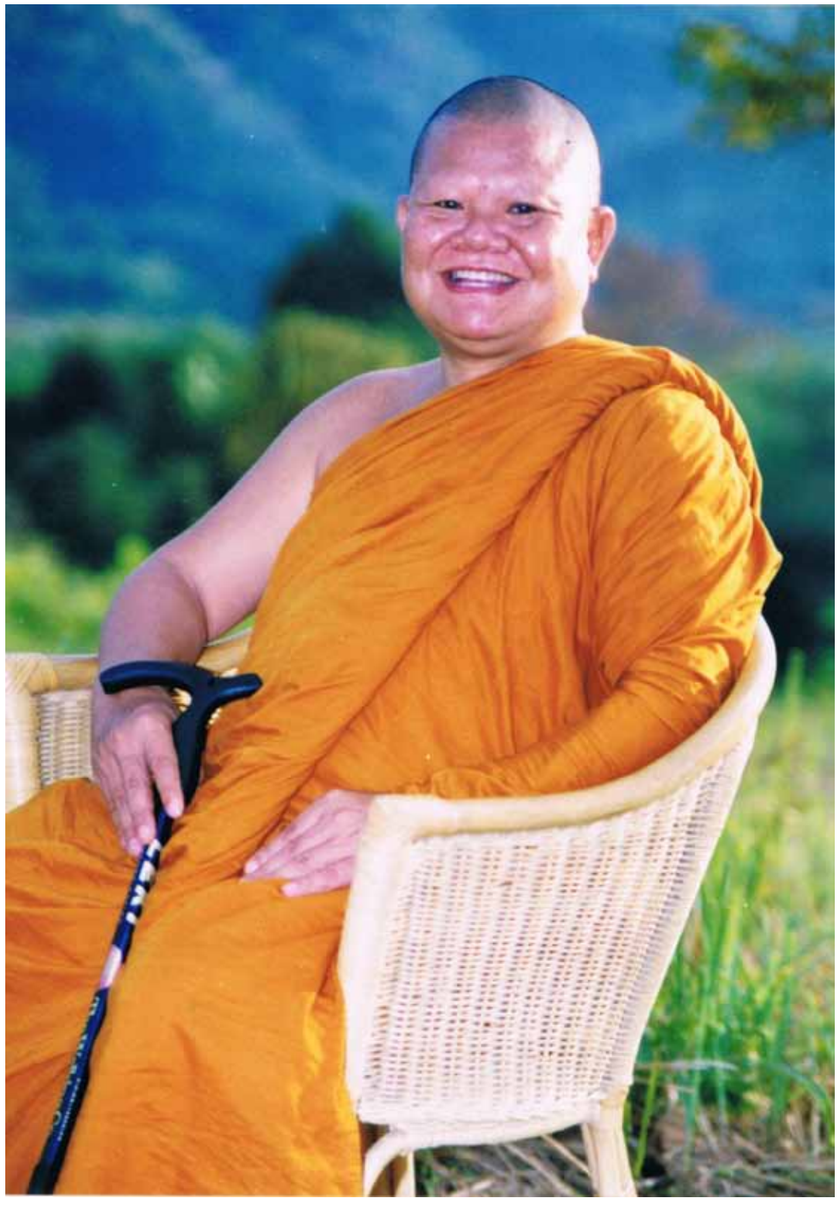

ท่านจึงให้เราทำตามคำสอน ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
จึงได้ชื่อว่าเป็น " สุคโต"

The wise recommend that we follow the Buddha's teachings in order to be called "One who travels well" or "One who goes well".

หนังสือภาพประวัติ ของพ่อแม่ครูอาจารย์
ท่านอาจารย์ (พระอาจารย์ กัณหา สุขภาโม)
เล่มนี้ ได้จัดทำขึ้นเป็นครั้งแรก ด้วยอาศัย
ศรัทธา ความตั้งใจ ของคุณธนภฤต คุณธนชา
และคณะลูกศิษย์ของท่านอาจารย์ ทั้งฝ่ายพระ
ฝ่ายฆราวาส ได้มีน้ำใจ เอื้ออำนวยต่อกัน
หนังสือ จึงได้จัดทำให้สำเร็จอีกครั้ง
โดยเฉพาะพ่อแม่ครูอาจารย์ ท่านมีเมตตา
แต่คณะผู้จัดทำมักที่สุด

ขออานุภาพพระคุณ พระศรีรัตนตรัย
ของปกปักรักษา ให้ทุกท่าน ประสบ
แต่สันติสุข สงบร่มเย็น ตลอดกาลนาน

พระกานต์ ฉรธมฺโม

คำนำ

วันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๒ คณะศิษยานุศิษย์ กราบน้อมรับในความเมตตายิ่งขององค์หลวงพ่อกัณหา สุขกาโม ด้วยเศียรเกล้าที่อนุญาตให้จัดพิมพ์หนังสือภาพอันทรงคุณค่าในทางพระพุทธศาสนา ด้วยปรารถนาเผยแพร่เป็นธรรมทาน เพื่อบูชาคุณพระรัตนตรัยอันประเสริฐ และน้อมถวายแด่องค์หลวงพ่อกัณหา สุขกาโมเป็นอาจาริยบูชา ในโอกาสวาระมงคลครบ ๖๐ ปี ในวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๓

ด้วยกุศลเจตนาให้ "สุขกาโมศิโรวาท" เป็นหนังสือภาพที่มุ่งให้ธรรมะผ่านทางภาพ ทางตัวอักษรทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ซึ่งประกอบด้วยภาพจริยวัตร ภาพการธุดงค์ และพระธรรมที่องค์หลวงพ่อกัณหา สุขกาโมได้เมตตาแสดงไว้ ด้วยหวังเป็นพลังให้พุทธศาสนิกชนเจริญในศรัทธา เจริญในปัญญาอันเป็นเหตุให้บุญกุศลที่ยังไม่เกิดให้เกิดขึ้น ยังบุญกุศลที่เกิดขึ้นแล้วให้เจริญยิ่งขึ้น และเป็นแนวทางกำลังใจให้ผู้ประพฤติปฏิบัติธรรมทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ผู้หวังความเจริญในธรรมจักได้สู่ความหลุดพ้นจากกองทุกข์ทั้งปวง ซึ่งเป็นหนทางอันประเสริฐ

ขอน้อมกราบขอบพระคุณในความเมตตายิ่งของพระอาจารย์ญาณธมฺโมเป็นอย่างสูงที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการแปลเนื้อความของพระธรรมที่องค์หลวงพ่อกัณหา สุขกาโมแสดงไว้ในหนังสือภาพเล่มนี้ อนึ่ง ได้นำมาซึ่งความไพเราะสละสลวย ถูกต้องชัดเจนในความต่างแห่งภาษานั้น จักน้อมนำมาซึ่งความเข้าใจ และยังความถึงพร้อมในพระธรรมอันประเสริฐในภาคภาษาอังกฤษ นับเป็นความพิเศษ อันปรากฏไว้ ณ ที่นี้

ขอน้อมกุศลทั้งปวงอันบังเกิดขึ้นจากการจัดพิมพ์หนังสือภาพ "สุขกาโมศิโรวาท" เพื่อสืบต่อพระพุทธศาสนาในครั้งนี้ จงเป็นพลังให้พุทธศาสนิกชนมีดวงตาเห็นธรรม ขอพระสัทธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจงสถิตมั่น ขอพระพุทธศาสนาเจริญรุ่งเรืองวัฒนาสืบไป

น้อมกราบด้วยเศียรเกล้า

คณะศิษยานุศิษย์
๕ มีนาคม ๒๕๕๓

น้อมศรัทธาในหนึ่งเดียว

"สุขกาโมศิโรวาท" นับเป็นกุศลกิจที่คณะศิษยานุศิษย์ได้รับโอกาสอันมีค่ายิ่งจาก องค์หลวงพ่อกัณหา สุขกาโม และเป็นผลงานจากดวงจิตที่ตั้งมั่นหลาย ๆ ดวง รวมเป็นหนึ่งเดียวด้วยความเอื้อเฟื้อเสียสละ ความเลื่อมใสศรัทธาและความเคารพยิ่งในองค์หลวงพ่อกัณหา สุขกาโม ของคณะศิษยานุศิษย์ทั้งฝ่ายสงฆ์และฝ่ายฆราวาส ได้ร่วมกันประกอบกุศลกิจนี้ด้วยความปีติยินดีอย่างเต็มกำลังทุกท่าน ทุกทิศทาง ทุกขั้นตอน ด้วยหวังความสมบูรณ์ ถูกต้องและอันควรที่สุด

บัดนี้กิจที่ได้รับอันเปี่ยมด้วยความตั้งมั่นได้ดำเนินมาอย่างราบรื่น เรียบร้อย สำเร็จตามปรารถนาแห่งศรัทธานี้

หากมีความผิดพลาดบกพร่องประการใดในกิจนี้ ศิษย์ขอน้อมรับไว้ และยินดียิ่ง หากผู้รู้ท่านใดเมตตาชี้แนะทางอันถูกต้อง เพื่อแก้ไขปรับปรุงต่อไปจะเป็นพระคุณอย่างสูง

ขออนุโมทนาในกุศลของผู้ร่วมศรัทธาทุกท่านที่มีส่วนในการรวบรวม เรียบเรียง ทั้งผู้ร่วมศรัทธาถวายปัจจัยจัดพิมพ์หนังสือเล่มนี้ให้สำเร็จลงได้ รวมถึงผู้น้อมนำพระธรรมคำสอนเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติเพื่อความมั่นคงและเจริญในธรรม จักเป็นเสบียงในการเดินทางให้ถึงความดับแห่งกองทุกข์ทั้งปวงในอนาคตกาลด้วยกันทุกท่านเถิด

กราบอนุโมทนายินดี

คณะศิษยานุศิษย์
๕ มีนาคม ๒๕๕๓

This biographical photobook of our parental teacher (Venerable Ajahn Gunhah Sukakamo) was produced for the first time by a great contribution of faith and determination of Khun Thanakrit, Khun Thanasa, and the disciples of Venerable Ajahn Gunhah. Both monks and layman had mutually given support and assistance. The book therefore had successfully been created. Particularly, our parental teacher had shown his loving-kindness as the greatest mental support to the production team.

Let the merit of the Triple Gem
protect everyone so as to have peace,
happiness and tranquility for eternity.

Phra Karn Voradhammo

Preface

On December 3, 2009, a group of disciples had received a permission from Luang Por Gunhah Sukakamo to publish a photobook which would be of great value in Buddhism. Our wish was to distribute it as a gift of Dhamma to pay reverence to the Blessed Triple Gem and to present it as our most respectful token to our teacher, Luang Por Gunhah Sukakamo, in the auspicious occasion of his 60th birthday anniversary on March 5, 2010.

The photobook "Sukakamo Sirovat" was designed with an intention to make it a dhamma-teaching medium via photographs with Thai and English texts. It included the pictures of Luang Por's way of living, austere-practice (Tudong), and the dhamma that Luang Por Gunhah Sukakamo had kindly taught so that all Buddhists would develop in themselves Faith and Wisdom. This development would in consequence bring about virtue and merit not previously existed and cause the already present virtue and merit to flourish. It was also intended for use as a guide and encouragement to all Thai and foreign dhamma practioners who wish to grow in dhamma so as to be free from all sufferings which is the noble path.

With our utmost respect, we wish to thank Ajahn Nyanadhammo for his kind help in translating the teachings of Luang Por Gunhah Sukakamo which are presented throughout this photobook. This had clearly brought about an improvement in terms of fineness and correctness of the inherent difference in the two languages used. This would consequently enhance an understanding of dhamma in English language which could be considered something of specialty presented here.

For all merits occurred in publishing the photobook "Sukakamo Sirovat" as a part of continuing Buddhism tradition, let them be the moral support for all Buddhists to attain the Eye of Dhamma. Let the Teachings of the Buddha firmly stay on. Let Buddhism carry on and flourish everlastingly.

With utmost reverence,

Luang Por Gunhah's Disciples
March 5, 2010

Faith in the only One

"Sukakamo Sirowat" was a moral mission that the disciples of Luang Por Gunhah Sukakamo had received an opportunity to carry out. It was the work of many determined minds coming together as one. With kind and generous heart, faith, and with utmost reverence to Luang Por Gunhah Sukakamo, his disciples, both monks and layman, all participated in this mission with joy, happiness, and with full capability so as to make this job perfect, correct, and most appropriate.

Now, this mission had made a smooth progress and was successfully complete as it had initially been intended.

If there are any faulty or imperfect aspects occurring in this mission, we will fully take those as our responsibility. We would also appreciate if anyone could point out to us the right direction for further improvement.

We would like to thank from our heart as a token of appreciation to those who helped compile, edit, and provide funding for the publishing of this book. This includes everyone who takes dhamma as his/her guidance and practice so as to be firm and grow in dhamma which in turn will become his/her own supply for the future until the day he/she attains the extinction of all sufferings.

With joy and respect,

Luang Por Gunhah's Disciples

March 5, 2010

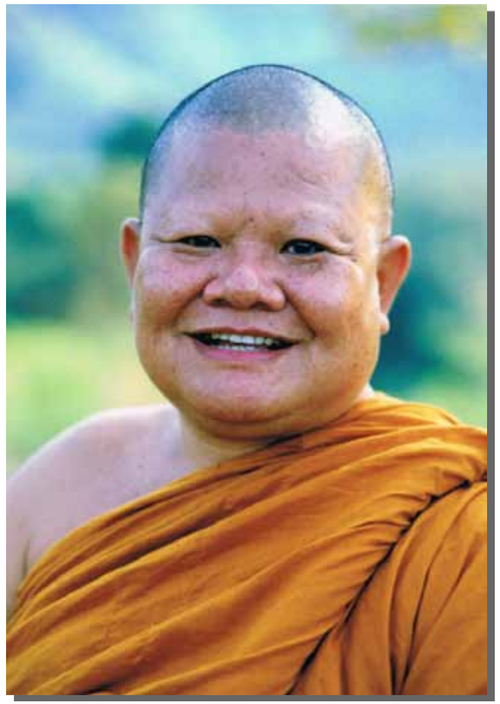

เราเกิดมาในภพนี้ชาตินี้ เรามาสร้างคุณธรรม สร้างบารมี
มาตัดภพตัดชาติ มาเพื่อละความเห็นแก่ตัว
ธรรมภาคปฏิบัติก็มารวมลงปัจจุบัน

Having taken up birth in this life,
we cultivate goodness and spiritual qualities
so that we may bring an end to rebirth.
This is achieved by giving up self view.
All practice comes down to the present moment.

พระภัททนาถ สุขกาโม

คุณพ่อกา - คุณแม่ซ่อน ศรีวงษ์ศา
โยมบิดา - โยมมารดา
และหลวงพ่อกัณหา
ตำบลนาเจริญ อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี

Ga Sriwongsa (Father) , Son Sriwongsa (Mother) and Luang Por Gunhah
Tumbon Nacharoen, Amphoe Det Udom, Ubon Ratchathani Province.

พ.ศ. 2513
ภาพถ่ายหลวงพ่อกัณหา ในใบสุทธิครั้งแรก

Year 1970: A photograph of Luang Por Gunhah in his first identity booklet.

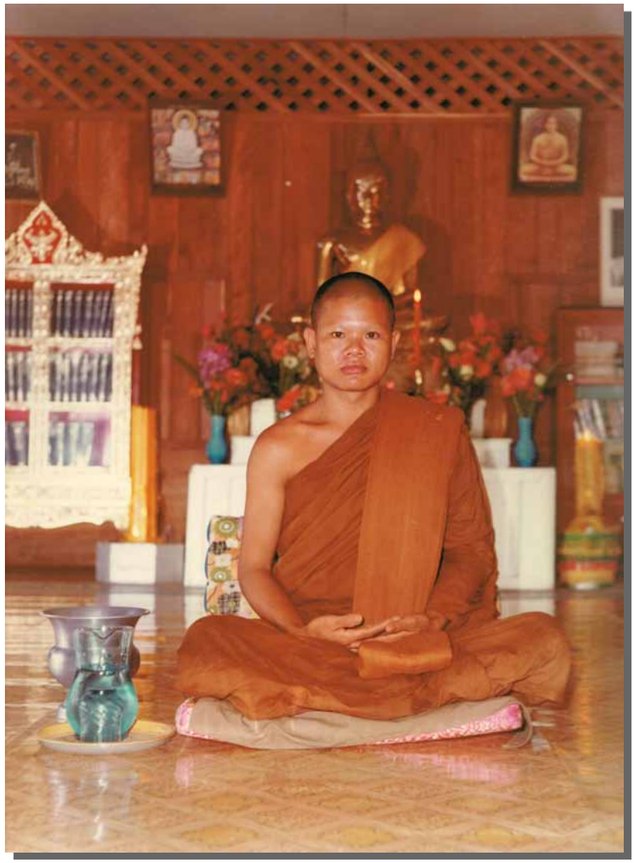

พ.ศ. 2517 ที่สำนักสงฆ์เกษตรในศูนย์ฝึกนิสิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปากช่อง ขณะนั้น หลวงพ่อกัณหาขออนุญาตหลวงปู่ชา เพื่อมาจำวัดที่สำนักสงฆ์แห่งนี้เป็นเวลา 1 พรรษา

Year 1974: At the agricultural temple in Kasetsart University's student training center, Pak Chong. At that time, Luang Por Gunhah has asked Luang Pu Chah for permission to stay at this temple for one Buddhist Lent season.

หลวงพ่อกัณหา ขณะเดินธุดงค์ที่ถ้ำห้วยบอน อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

Luang Por Gunhah during an austere-practice walk at Haui Bon Cave, Amphoe Fang, Chiang Mai Province.

จุดที่จะระเบิดถล่มทลายภพชาติ มันก็เริ่มจากตัวนี้เอง คือการพิจารณากายจนชำนิชำนาญสำหรับผู้ปฏิบัติแล้ว เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นที่สุดกว่างานใด ๆ

The starting point for destruction and ending of the Cycle of Death and Rebirth is to contemplate the Body until becoming skillful. For a practitioner, this is the most important and essential obligation compared to any other jobs.

พ.ศ. 2524 รศ.ฉลองชัย - คุณนอมจวรรณ แบบประเสริฐ กราบนิมนต์หลวงพ่อกัณหาไปทำบุญบ้านที่ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

Year 1981 : Assoc. Prof. Chalongchai - Mrs. Nomchawan Babprasert respectfully invited Luang Por Kanha for their house - blessing ceremony at Amphoe Pak Chong, Nakhon Ratchasima Province.

บน - หลวงปู่หลวง, หลวงพ่อกัณหา ขณะฉันภัตตาหารที่ศาลาหลังเก่า วัดแพร่ธรรมาราม

ล่าง - หลวงพ่อกัณหากับคณะศิษย์ที่ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

Top - Luang Pu Luang, Luang Por Gunhah, while taking a meal at the old preaching hall at Wat Phrae Dhammaram.

Bottom - Luang Por Gunhah and his disciples at Amphoe Pak Chong, Nakhon Ratchasima Province.

พ.ศ. 2524 ที่กุฏิหลวงพ่อกัณหาในอดีต

Year 1981: At Luang Por Gunhah's former residence.

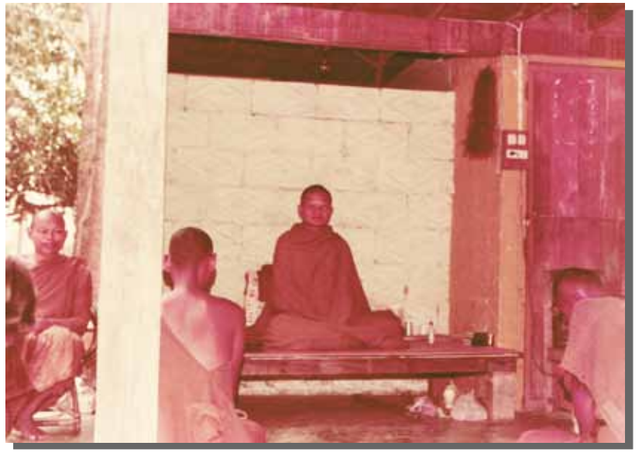

หลวงพ่อหนาย ปิยธมฺโม จำพรรษาที่วัดแพร่ธรรมราม

Luang Por Hnai Piyadhammo stayed at Wat Phrae Dhammaram during Budhhist Lent.

บน-หลวงพ่อกัณหาและคณะสงฆ์เยี่ยมโยมพ่อโยมแม่ ที่บ้านนาเจริญ อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี จากซ้าย พระวีระ สมความคิด, พระอาจารย์ปสันโน, หลวงพ่อกัณหา, พระอาจารย์สันตจิตฺโต, พระอาจารย์มิตซูโอะ คเวสโก

Top - Luang Por Gunhah and the Sangha visited his father and mother at Ban Nacharoen, Amphoe Det Udom, Ubon Ratchathani Province. From left, Phra Weera Somkwamkid, Phra Ajahn Pasanno, Luang Por Gunhah, Phra Ajahn Santajitto, Phra Ajahn Mitsuo Gavesako.

ที่กุฏิวัดแพร่ธรรมาราม

At his residence in Wat Phrae Dhammaram

Top right - The former chapel of Wat Phrae Dhammaram. It has now been renovated.

Bottom right - On May 23, 1983, Phra Phrom muni, the northern - region ecclesiastical governor general of Dhammayutika Sect, Wat Bovoranives Vihara, was the preceptor for an ordination ceremony of Phra Ajahn Nom Namagaro at the chapel of Wat Phrae Dhammaram.

บนขวา - โบสถ์วัดแพร่ธรรมารามในอดีต ปัจจุบันได้ บูรณะแล้ว

ล่างขวา - วันที่ 23 พ.ค.2526 พระพรหมุนี เจ้าคณะใหญ่ธรรมยุตภาคเหนือ วัดบวรนิเวศวิหารเป็นพระอุปัชฌาย์ อุปสมบทให้พระอาจารย์น้อม นมกาโร ที่โบสถ์วัดแพร่ธรรมาราม

ป้ายวัดแพร่ธรรมารามในอดีต
บริเวณทางสามแยกในวัด

The former name plate of Wat Phrae Dhammaram located near the three - way junction.

หลวงพ่อกัณหากับพระอาจารย์ญาณธมฺโม หน้ากุฏิอนาคาริก ที่วัดแพร่ธรรมาราม

Luang Por Gunhah and Ajahn Nyanadhammo in front of the Anagarika residence at Wat Phrae Dhammaram.

ล่างซ้าย - ศาลาวัดแพร่ธรรมาราม ในอดีต
ล่างขวา - กุฏิพระในอดีต

Lower left - The chapel of Wat Phrae Dhammaram in the past.
Lower right - A monk's dwelling place in the past.

พ.ศ. 2538 ที่กุฏิวัดแพร่ธรรมาราม

Year 1995 : At his residence in Wat Phrae Dhammaram

พุทธบริษัท ผู้ที่เห็นภัยในวัฏสงสาร ย่อมที่จะนำเอานิสัยของพระพุทธเจ้ามาเป็นที่พึ่ง
นิสัยของพระพุทธเจ้าคืออะไร ? ก็คือ ศีล สมาธิ ปัญญา

Buddhists who see harm in the cycle of birth and death will take refuge in the Buddha.
What are the qualities of a Buddha ? Virtue, concentration and wisdom.

พ.ศ. 2535 ขณะบิณฑบาตรที่หน้าวัดแพร่ธรรมาราม

Year 1992 : Alms-gathering in front of Wat Phrae Dhammaram.

ขณะบิณฑบาตรที่ตลาด
อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่

Alms - gathering at the market, Amphoe Denchai, Phrae Province.

บน - พ.ศ. 2538 ที่ศาลาตักอาหารวัดแพร่ธรรมาราม การล้างเท้า เช็ดเท้า ให้พ่อแม่ครูอาจารย์ เพื่อเป็นการตอบแทนผู้มีพระคุณ และละทิฐิมานะ ออกจากตัวเรา

ล่าง - คณะสงฆ์วัดแพร่ธรรมาราม ระหว่างรอพิจารณาภัตตาหาร

Top - Year 1995: At the meal-serving hall of Wat Phrae Dhammaram. Washing and cleaning of parental teachers' feet are a practice in return for their kind favors and to loosen own adherence to conceit and self-belief.

Bottom - The Sangha at Wat Phrae Dhammaram while waiting for contemplation of food.

7 ตุลาคม 2537 หลวงพ่อกัณหาประกอบพิธีฌาปนกิจที่วัดแพร่ธรรมาราม ในปัจจุบันใช้เมรุในการประกอบพิธี

October 7, 1994 : Luang Por Gunhah performed a funeral ceremony at Wat Phrae Dhammaram. At present, a crematory is used in the ceremony.

พุทธบริษัท ผู้ที่เห็นภัยในวัฏสงสาร ย่อมที่จะนำเอานิสัยของพระพุทธเจ้ามาเป็นที่พึ่ง นิสัยของพระพุทธเจ้าคืออะไร ? ก็คือ ศีล สมาธิ ปัญญา

Buddhists who see harm in the cycle of birth and death will take refuge in the Buddha. What are the qualities of a Buddha? Virtue, concentration and wisdom.

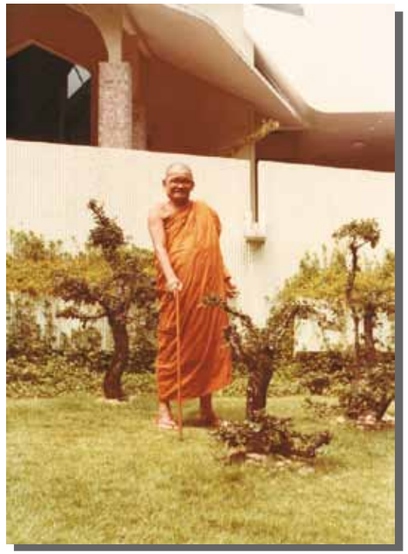

พ.ศ. 2525 หลวงพ่อกัณหาน้อมมุฑิตาสักการะกราบหลวงปู่ชา ที่กุฏิพยาบาล วัดหนองป่าพง จังหวัดอุบลราชธานี

Year 1982 : Luang Por Gunhah paid reverence to Luang Pu Chah at the nursing residence, Wat Nong Pah Pong, Ubon Ratchathani Province.

พ.ศ. 2530 หลวงพ่อกัณหาและคณะสงฆ์วัดแพร่ธรรมารามน้อมมุฑิตาสักการะกราบหลวงตามหาบัว ที่วัดป่าบ้านตาด จังหวัดอุดรธานี

Year 1987: Luang Por Gunhah and the Sangha from Wat Phrae Dhammaram paid a respectful visit to Luangta Mahabua at Wat Pa Baan Taad, Udon Thani Province.

จากซ้าย อาจารย์บัณฑิต วัดดอยธรรมประทีป อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ,อาจารย์ปานขาว จำวัดอยู่ฝรั่งเศส ,หลวงปู่จันทร์ วัดบึงเขาหลวง อำเภอเขื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี ,หลวงพ่อกัณหา, พระอาจารย์พวง ในงานพระราชทานเพลิงศพหลวงปู่ชา สุภัทโท

From left, Ajahn Bundit, Wat Doi Dhamma Prateep, Amphoe Fang, Chiang Mai Province, Ajahn Pankao, residing in France, Luang Pu Chan, Wat Bueng Khao Luang, Amphoe Khueang Nai, Ubon Ratchathani Province, Luang Por Gunhah, Phra Ajahn Puang in the Royal Cremation Ceremony of Luang Pu Chah Subhaddo.

พ.ศ. 2531 หลวงพ่อกัณหาน้อมมุทิตาสักการะกราบพระอาจารย์เปลี่ยน ปญฺญาปทีโป วัดอรัญญวิเวก อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

Year 1988: Luang Por Gunhah paid a respectful visit to Phra Ajahn Plien Panya patipo, Wat Aranyawiwake, Amphoe Mae Taeng, Chiang Mai Province. Chiang Mai Province.

หลวงพ่อกัณหาน้อมมุทิตาสักการะกราบหลวงปู่เทสก์ เทสรังสี วัดหินหมากเป้ง อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย

Luang Por Gunhah paid reverence to Luang Pu Thet Thetrangsi, Wat Hin Mak Peng, Amphoe Sri Chiangmai, Nongkhai Province.

หลวงพ่อกัณหาน้อมมุทิตาสักการะกราบพระครูบรรพตวรกิจ (หลวงปู่จันทร์) ลูกศิษย์หลวงปู่ชารุ่นแรก ๆ วัดบึงเขาหลวง อำเภอเขื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี

Luang Por Gunhah paid a reverent visit to Phra Khru Banphot Worakit (Luang Pu Chan), anearly disciple of Luang Pu Chah, Wat Bueng Khao Luang, Amphoe Kuang Nai, Ubon Ratchathani Province.

บน - หลวงพ่อกัณหากับเจ้าคณะอำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

ล่าง - หลวงพ่อกัณหากับอาจารย์เขมธมฺโม - อาจารย์ชยสาโร ที่วัดป่านานาชาติ จังหวัดอุบลราชธานี

Top - Luang Por Gunhah and the ecclesiastical district officer of Amphoe Warin Chamrap, Ubon Ratchathani Province.

Bottom - Luang Por Gunhah and Ajahn Khemadhammo - Ajahn Jayasaro at Wat Pah Nanachat, Ubon Ratchathani Province.

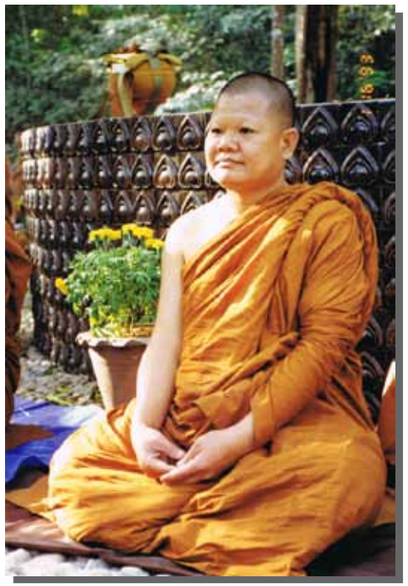

งานพระราชทานเพลิงศพ หลวงปู่ชา สุภัทโท วัดหนองป่าพง อุบลราชธานี

The Royal Cremation Ceremony of Luang Pu Chah Subhaddo, Wat Nong Pah Pong, Ubon Ratchathani.

หลวงพ่อใหญ่และคณะสงฆ์วัดแพร่ธรรมารามได้ร่วมพิธีพระราชทานเพลิงศพหลวงปู่ชา สุภัทโท เมื่อเสร็จพิธีแล้ว หลวงพ่อใหญ่และคณะได้เริ่มต้นธุดงค์จากวัดหนองป่าพง

Luang Por Gunhah and the Sangha of Wat Phrae Dhammaram participated in the Royal Cremation Ceremony of Luang Pu Chah Subhaddo. After the ceremony had ended, Luang Por Kanha and his group started the austere-practice journey from Wat Nong Pah Pong.

หลวงตาสายหยุด เจ้าอาวาสวัดป่าถ้ำวัว อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน น้อมมุทิตาสักการะกราบหลวงพ่อกัณหาในงานพระราชทานเพลิงศพหลวงปู่ชา

Luangta Saiyud, the abbot of Wat Pah Tham Wua, Amphoe Muang, Mae Hong Son Province, paid reverence to Luang Por Gunhah at the Royal Cremation Ceremony of Luang Pu Chah.

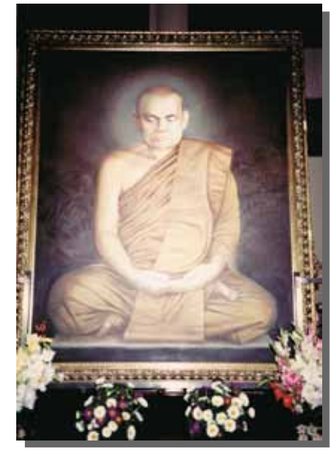

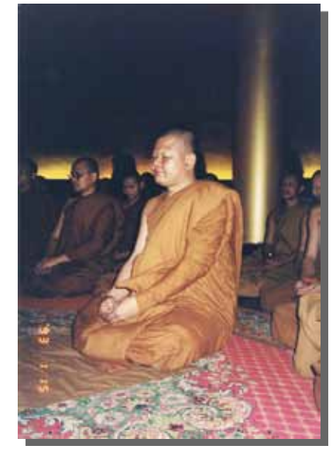

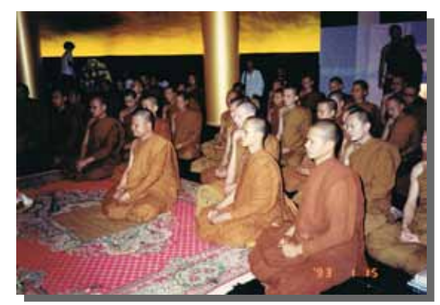

15 มกราคม พ.ศ. 2535 หลวงพ่อกัณหาและสานุศิษย์น้อมกราบมุทิตาสักการะพระเดชพระคุณหลวงปู่ชา สุภัทโท

January 15, 1992: Luang Por Gunhah and his disciples paid respect to Luang Pu Chah Subhaddo.

15 มกราคม พ.ศ. 2535 หลวงพ่อกัณหาและสานุศิษย์น้อมกราบมุทิตาสักการะ พระเดชพระคุณหลวงปู่ชา สุภัทโท

January 15, 1992: Luang Por Gunhah and his disciples paid respect to Luang Pu Chah Subhaddo.

บน - พ.ศ. 2528 - 2529 งานพระราชทานเพลิงศพหลวงปู่แหวน สุจิณโณ ณ วัดดอยแม่ปั๋ง อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ หลวงพ่อกัณหา, พระอาจารย์ญาณธมฺโม, หลวงพ่อหนู

Top — Year 1985 - 1986: The Royal Cremation Ceremony of Luang Pu Waen Sujinno, Wat Doi Mae Pang, Amphoe Phrao, Chiang Mai Province. Luang Por Gunhah, Ajahn Nyanadhammo, Luang Por Noo.

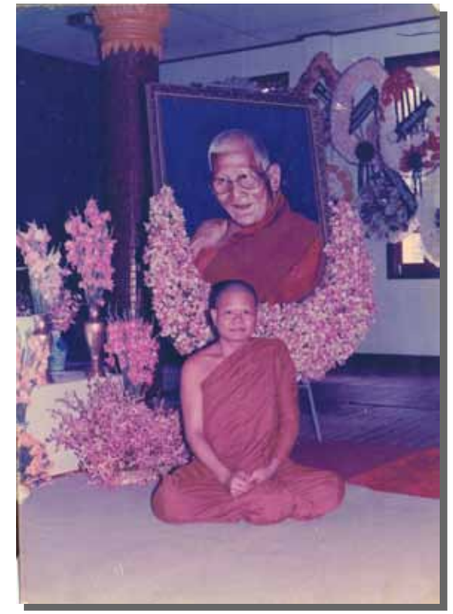

ล่าง - หลวงพ่อกัณหาเป็นประธานในงานฌาปนกิจศพพระอาจารย์สีอุตร วัดป่าภาวนารามอำเภอสามเงา ตาก ลูกศิษย์วัดหนองป่าพง (รุ่นน้อง) และคณะสงฆ์วัดหนองป่าพง

Bottom - Luang Por Gunhah was the chairperson in the cremation ceremony of Ajahn See-uttara, Wat Pah Bhavanaram, Amphoe Sam Ngao, Tak Province, who is a (junior) disciple from Wat Nong Pah Pong, and the Sangha of Wat Nong Pah Pong.

หลวงพ่อกัณหาและสานุศิษย์น้อมมุทิตาสักการะกราบหลวงปู่สิม พุทธาจาโร วัดถ้ำผาปล่อง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

Luang Por Gunhah and his disciples paid reverence to Luang Pu Sim Buddhajaro, Wat Tham Pha Plong, Amphoe Chiang Dao, Chiang Mai Province.

11 สิงหาคม พ.ศ. 2535 หลวงพ่อกัณหาและคณะสงฆ์วัดแพร่ธรรมารามรับบิณฑบาตรที่โรงเรียนอุตรดิตถ์ดรุณี

August 11, 1992: Luang Por Gunhah and the Sangha of Wat Phrae Dhammaram gathered alms at Uttaradit Darunee School.

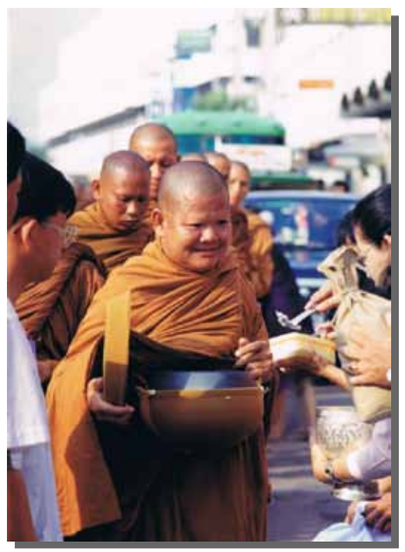

9 พฤษภาคม พ.ศ. 2536 หลวงพ่อกัณหาและคณะสงฆ์วัดแพร่ธรรมารามรับบิณฑบาตรที่จังหวัดอุตรดิตถ์

May 9, 1993: Luang Por Gunhah and the Sangha of Wat Phrae Dhammaram went for alms-gathering in Uttaradit Province.

พ.ศ. 2538 หลวงพ่อกัณหาเยี่ยมวัดป่าปทีปาราม (วัดสาขาแพร่ธรรมาราม) ตำบลบ้านแก่ง อำเภอตรอน จังหวัดอุตรดิตถ์ เนื่องจากประสบอุทกภัย

Year 1995: Luang Por Gunhah visited Wat Pah Patiparam (a branch of Wat Phrae Dhammaram), Tambon Ban-kaeng, Amphoe Tron, Uttaradit Province due to flood.

ถ้าเราไม่หายใจก็ตาย
"ถ้าเราไม่ทำความดีเราก็ตายจากความดี"

If we stop breathing, we die. "If we stop doing good deeds, we will die from virtue."

คนเก่ง คนฉลาด คนมีทรัพย์มาก
ก็มีมากอยู่แล้ว แต่คนดีนี้มีน้อย
“คนดี” เป็นคนที่ตั้งมั่นอยู่ในศีลในธรรม

There are already many smart clever and rich people, but good people are hard to find. “Good people” are those who hold principles of virtue and thoughtfulness.

จากซ้าย ดร.พิสิฐ วรอุไร, หลวงพ่อกัณหา, อาจารย์บำรุงศักดิ์ กองสุข

From left, Dr. Pisit Voraurai, Luang Por Gunhah, Ajahn Bamrungsak Kongsuk

3 พฤศจิกายน พ.ศ. 2552 หลวงพ่อกัณหาตรวจเยี่ยมแบบปั้นพระประทาน ของวัดสันป่าสักวรอุไร จังหวัดเชียงใหม่

November 3, 2009: Luang Por Gunhah made a visit to inspect the main Buddha image sculpture model of Wat San Pa Sak Voraurai, Chiang Mai Province.

23 ตุลาคม 2551 หลวงพ่อกัณหา สุขกาโม ร่วมบิณฑบาตร กับหลวงพ่อปรีดา (ทุย) ฉันทกโร ณ วัดสันป่าสักวรอุไร จังหวัดเชียงใหม่

October 23, 2008: Luang Por Gunhah with Luang Por Preeda (Tui) Chantagaro participated in alms-gathering at Wat San Pa Sak Voraurai, Chiang Mai Province.

18 มกราคม 2553 หลวงพ่อกัณหา สุขกาโม ทอดผ้าบังสกุล งานพระราชทานเพลิงศพหลวงปู่จันทร์ กุสโล ณ วัดเจดีย์หลวง จังหวัดเชียงใหม่

January 18, 2010: Luang Por Gunhah placed a funeral robe at the Royal Cremation Ceremony of Luang Pu Chan Kusalo, Wat Chedi Luang, Chiang Mai Province.

18 มกราคม 2553 หลวงพ่อกัณหา สุขกาโม ให้การต้อนรับ หลวงพ่ออุทัย สิริธโร หลวงปู่ฟัก สันตธัมโม วัดเขาน้อยสามผาน อำเภอท่าใหม่ จันทบุรี , ที่วัดสันป่าสักวรอุไร จังหวัดเชียงใหม่

January 18, 2010: Luang Por Gunhah gave a hospitable reception to Luang Por Uthai Siridharo and Luang Pu Fak Santadhammo, Wat Khao Noi Sam Phan, Amphoe Tha Mai, Chanthaburi Province, at Wat San Pa Sak Voraurai, Chiang Mai Province. Chiang Mai Province.

มันต้องฝืน ต้องอดทน ต้องเคารพนอบน้อมในศีล ในระเบียบ ในวินัย
ถึงจะตายก็ยอม เพราะ “ศาสนาพุทธเป็นของประเสริฐของสูง”
ถ้าเราไม่ประพฤติปฏิบัติ “มันก็เป็นเพียงปรัชญา”

We must go against the stream of our desires with patience and perseverance,
submitting to the training and discipline of the Buddha which is the highest and most supreme.
We should be willing even to sacrifice our lives,
because if we don’t submit to the practice, the practice will be a mere philosophy.

Bottom - November, 1986: The Sangha, lay Buddhists, and lay female disciples, who stayed during that year's Buddhist Lent at Wat Pah Bodhiyana, Perth, Australia.

บน - 5 พฤศจิกายน 2529 อาจารย์ชาคโร เจ้าอาวาส วัดป่าโพธิญาณ เมืองเพิร์ธ ออสเตรเลีย, อาจารย์จันทร์ดี วัดอำพะวัน ชลบุรี, หลวงปู่จันทร์, หลวงพ่อมหาสุพงศ์, หลวงพ่อกัณหา ที่วัดป่าโพธิญาณ เมืองเพิร์ธ ประเทศออสเตรเลีย

กลาง - 19 พฤศจิกายน พ.ศ.2529 วัดป่าโพธิญาณ เมืองเพิร์ธ ประเทศออสเตรเลีย

ล่าง - พฤศจิกายน พ.ศ. 2529 คณะสงฆ์ อุบาสก อุบาสิกา ที่อยู่ร่วมจำพรรษาในปีนั้น ที่วัดป่าโพธิญาณ เมืองเพิร์ธ ประเทศออสเตรเลีย

Top - November 5, 1986: Ajahn Jagaro, the abbot of Bodhiyana Buddhist Monastery, Serpentine, Western Australia; Ajahn Jandee, Wat Ampawan, Chonburi; Luang Pu Chan; Luang Por Maha Supong; Luang Por Gunhah; at Wat Pah Bodhiyana, Perth, Australia.

Center - November 19, 1986: Wat Pah Bodhiyana, Perth, Australia.

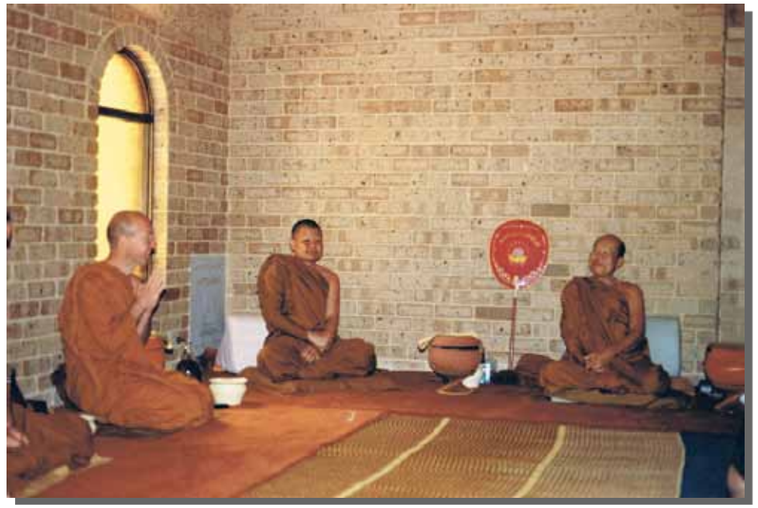

บน - ล่าง พระอาจารย์ชาคโร, หลวงพ่อกัณหา, พระเดชพระคุณหลวงปู่เหรียญ ที่วัดป่าโพธิญาณ เมืองเพิร์ธ ประเทศออสเตรเลีย

Top - Bottom - Phra Ajahn Jagaro, Luang Por Gunhah, and Venerable Luang Pu Rhean, at Wat Pah Bodhiyana, Perth, Australia.

21 มีนาคม 2530 หลวงพ่อกัณหา ร่วมพิธีอุปสมบทพระอาจารย์ วิสารโท และพระอาจารย์ อาริยสีโร ที่วัดป่าโพธิญาณ เมืองเพิร์ธ ประเทศออสเตรเลีย หลวงพ่อปัญญานันทภิกขุ เป็นพระอุปัชฌาย์

March 21, 1987: Luang Por Gunhah participated in an ordination ceremony of Ajahn Visarato and Phra Ajahn Ariyaseero at Wat Pah Bodhiyana, Perth, Australia. Luang Por Panya Nanta Bhikkhu was the preceptor.

บน - ที่วัดประกันเซอร์ไลท์ มาเลเซีย

ล่าง - ถ่ายที่วัดซัมเปิ่นบ่วงฮุกยี่ หลวงพ่อกัณหากับเจ้าอาวาสบนคาเมรอนไฮแลนด์ ประเทศมาเลเซีย

Top - At Wat Prakancerlite, Malaysia.

Bottom - Luang Por Gunhah and the abbot photographed at Wat Sam Pen Buang Huk Yee on Cameron Highlands, Malaysia.

พ.ศ. 2538 ภิกษุณีที่ประเทศมาเลเซียใส่บาตรหลวงพ่อกัณหา และคณะสงฆ์

Year 1995: Buddhist nuns in Malaysiamade alms-offering to Luang Por Gunhah and the Sangha.

บน - หลวงพ่อกัณหาและคณะสงฆ์บิณฑบาตที่เมืองปีนัง ประเทศมาเลเซีย

ล่าง - 21 พฤศจิกายน 2533 ถ้ำอีโป ประเทศมาเลเซีย

Top - Luang Por Gunhah and the Sangha went for alms-gathering in Penang, Malaysia.

Bottom - November 21, 1990: Ipoh Cave, Malaysia.

ที่พักสงฆ์ของพระลูกศิษย์ที่รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย

Monk's dwelling place of his disciples in Kelantan, Malaysia.

บน - พ.ศ.2533 หลวงพ่อกัณหาไปเยี่ยมและมอบผ้าไตรจีวร พระลูกศิษย์ (พระติกฺกวีโร) ซึ่งจำพรรษาที่รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย

บนขวา - จากซ้าย พระสัมปันโน ,หลวงพ่อกัณหา, พระติกฺกวีโร (พระก๋อง), พระมนตรี

Top - Year 1990: Luang Por Gunhah visited and gave a triple robe to his disciple (Phra Tigkakawero) who stayed during Buddhist Lent in Kelantan, Malaysia.

Top right - From left, Phra Sampanno, Luang Por Gunhah, Phra Tigkakawero (Phra Kong) , Phra Montree

หลวงพ่อกัณหาพร้อมด้วยคณะสงฆ์ รับบิณฑบาตที่ประเทศมาเลเซีย

Luang Por Gunhah and the Sangha went for alms-gathering in Malaysia.

พุทธศาสนิกชนที่ประเทศมาเลเซียร่วมทำบุญ ใส่บาตรหลวงพ่อกัณหาพร้อมด้วยคณะสงฆ์

Buddhists in Malaysia participated in making merits and alms-offering to Luang Por Gunhah and the Sangha.

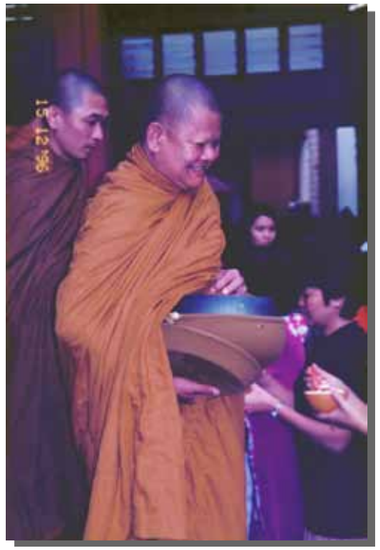

พ.ศ.2539 หลวงพ่อกัณหาและคณะสงฆ์ บิณฑบาตที่ประเทศมาเลเซีย

Year 1996: Luang Por Gunhah and the Sangha went for alms-gathering in Malaysia.

8 ธันวาคม 2539 หลวงพ่อกัณหาแสดงธรรมที่พุทธสมาคม รัฐซาราวัก ประเทศมาเลเซีย

December, 8, 1996: Luang Por Gunhah gave a dhamma talk at the Buddhist Association, Sarawak ,Malaysia.

ลุมพินีวัน
สถานที่ประสูติ

ลุมพินีวัน สถานที่ประสูติของพระโพธิสัตว์(เจ้าชายสิทธัตถะ) ตั้งอยู่ระหว่างกรุงกบิลพัสดุ์ กับกรุงเทวทหะ เป็นราชอุทยานของกษัตริย์ทั้ง ๒ วงศ์ คือศากยวงศ์ และโกลิยวงศ์

พระเจ้าสุทโธทนะ แห่งศากยวงศ์ กรุงกบิลพัสดุ์ แคว้นสักกะ ได้อภิเษกสมรสกับพระนางสิริมหามายาเทวี แห่งโกลิยวงศ์ กรุงเทวทหะ แคว้นโกลิยะ ซึ่งทั้ง ๒ แคว้นมีพรมแดนติดต่อกัน

พระโพธิสัตว์ประสูติ ณ ลุมพินีวันเนื่องจากบรมราชชนนีเสด็จสู่กรุงเทวทหะเพื่อให้ปสูติกาลที่เมืองของตนตามประเพณีนิยม พอเสด็จถึงลุมพินีวัน ก็ประสูติพระโอรสที่นั่น

พระโพธิสัตว์ประสูติด้วยพระวรกายที่สะอาดหมดจด ผุดผ่องดุจแก้วมณี ไม่แปดเปื้อนด้วยสิ่งปฏิกูลต่าง ๆ ทั้งประกอบด้วยลักษณะมหาบุรุษ ๓๒ ประการ พอประสูติได้ครู่หนึ่งก็ประทับยืนอย่างมั่นคงด้วยพระบาท ๒ ข้าง ทรงผินพระพักตร์ไปทางทิศเหนือแล้วเสด็จย่างพระบาทไป ๗ ก้าว ทอดพระเนตรดูทิศต่าง ๆ แล้วเปล่งอาสภิวาจาอย่างองอาจว่า

"อคฺโคหมสฺมิ โลกสฺส, เชฏฺโฐหมสฺมิ โลกสฺส, เสฏฺโฐหมสฺมิ โลกสฺส, อยมนฺติมา ชาติ, นตฺถิทานิ ปุนพฺภโว" (ที.มหา. ๑๐/๓๒)

"เราเป็นผู้เลิศที่สุดในโลก เราเป็นผู้เจริญที่สุดในโลกโลก เราเป็นผู้ประเสริฐที่สุดในโลกชาตินี้เป็นชาติสุดท้าย บัดนี้ เราจักไม่เกิดอีก"

ลุมพินีวัน จึงเป็นพุทธานุสรณสถานแห่งที่ ๑ ให้พุทธบริษัทได้หวนระลึกถึงว่า ที่นี้เป็นสถานที่ที่พระพุทธเจ้าประสูติ ต่อมาได้เสด็จออกผนวช และได้ตรัสรู้อนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณเป็นพระศาสดาเอกของโลก

ปัจจุบัน ลุมพินีวันตั้งอยู่ในตำบลลุมมินเด ประเทศเนปาล อยู่ห่างจากกรุงกบิลพัสดุ์ ๒๗ กิโลเมตร และห่างจากกรุงเทวทหะ ๕๔ กิโลเมตร อยู่ใกล้ชายแดนตอนเหนือของประเทศอินเดีย

Lumbiniwan
The Place of Birth

Lumbiniwan , the birthplace of the Bodhisattva, situated between Kapilawastu city and the Devadaha city, is the royal ground of the royals of the two royal clans, Sakya clan and Koliya clan.

King Suddhodana of Sakya clan in Kapilawastu city of Sakka region married Queen Siri Mahamayadevi of Koliya clan in Devadaha city of Koliya clan. The two cities was divided by the same border.

The Bodhisatta was born in Lumbiniwan because the queen was on the way to Devadaha city to give birth to the child in her home town according to the tradition. When the queen reached Lumbiniwan, she gave birth to the prince there.

The Bodhisatta was born with a clean and clear body, not with an unclean body contaminated with blood and unclean things. He also had all 32 features of a great being and he could stand up with his own two feet after a moment. Then he walked seven steps towards north, looked around all directions and proclaimed:

"Aggohamasmi Lokassa. Jettho hamasmi lokassa. Settho hamasmi lokassa. Ayamantimajati natthidani punabbawo." (Di.Maha. 10/31)

"I am the most excellent one in this world, I am the most developed in this world, I am the greatest in this world, this is my last birth, I will not be born again"

So that, Lumbiniwan is the first monument of commemoration for Buddhist Devotees that they can commemorate that this is the place where the Buddha was born before he ordained and attain the Buddhahood and became the greatest master of the world.

In the present, Lumbiniwan is situated in Luminde village of Nepal , 27 Km away from Kapilawastu city and 54 km away from Devadaha city. The place is situated near the border of Northern India.

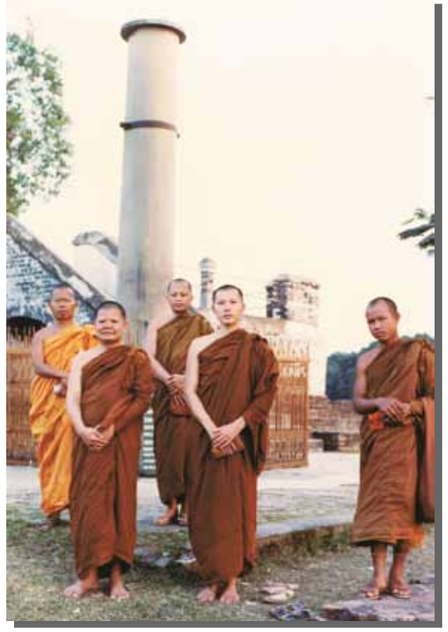

ซ้าย - เสาศิลาจารึกพระเจ้าอโศกมหาราช สถานที่ที่พระพุทธเจ้าประสูติในลุมพินีวัน

Left - The stone pillar established by Asoka, the Birthplace of the Buddha in Lumbiniwan

ล่าง - สระโบกขรณี สถานที่ที่พระนางสิริมหามายาเทวีลงชำระพระวรกายหลังจากประสูติพระโอรส

Bottom - The pond where Queen Siri Mahamaya bathed after giving birth to the prince.

พุทธคยา
สถานที่ตรัสรู้อนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณ

พุทธคยา สถานที่ตรัสรู้อนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณของพระพุทธเจ้า อยู่ในเขตตำบลอุรุเวลาเสนานิคม แคว้นมคธ มีเมืองราชคฤห์เป็นราชธานี

พระโพธิสัตว์เสด็จถึงเมืองราชคฤห์ ได้ศึกษาในสำนักของอาฬารดาบสกาลามโคตร และอุททกดาบสรามบุตร บรรลุสมาบัติ ๘ เห็นว่าไม่ใช่ทางที่จะถึงความสิ้นทุกข์จึงเสด็จไปตำบลอุรุเวลาเสนานิคม บำเพ็ญทุกกรกิริยา (การบำเพ็ญเพียรกล้าที่อยากจะมีใครทำตามได้) เป็นเวลา ๖ ปี เมื่อทรงเห็นว่ายังไม่ใช่ทางจะให้บรรลุสัมมาสัมโพธิญาณ จึงละวิธีบำเพ็ญนั้นหันมาเสวยพระกระยาหารตามปรกติ

ปัญจวัคคีย์ที่ออกบวชตาม เห็นพระโพธิสัตว์คลายความเพียร จึงพากันหลีกไปอยู่ที่ป่าอิสิปตนมฤคทายวันอันเป็นราชอุทยานของพระเจ้ากาสิราช เขตกรุงพาราณสี แคว้นกาสี

พระโพธิสัตว์เสด็จไปประทับอยู่ใต้ควงต้นอชปาลนิโครธ ทรงรับข้าวมธุปายาสพร้อมทั้งถาดทองจากนางสุชาดาธิดาของกุฎุมพีชาวตำบลอุรุเวลาเสนานิคม เสด็จไปประทับเสวยข้าวมธุปายาสใต้ควงต้นโพธิ์ริมฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเนรัญชรา ทรงอธิษฐานการตรัสรู้อนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณแล้วลอยถาดทองที่ท่าสุปติฏฐิตะ

ทรงรับหญ้ากุสะ ๘ กำจากโสตถิยพราหมณ์ เสด็จข้ามแม่น้ำเนรัญชราสู่ฝั่งตะวันตก ทรงปูลาดหญ้าเป็นบัลลังก์ใต้ควงต้นอัสสัตถพฤกษ์ (ต้นโพธิ์) ประทับนั่งคู้บัลลังก์ขัดสมาธิ ผินพระพักตร์ทางทิศตะวันออก ผินพระปฤษฎางค์ทางต้นอัสสัตถพฤกษ์ทรงตั้งสัจจะไว้ในพระทัยอย่างแน่วแน่ว่า

“กามํ ตโจ จ นฺหารุ จ อฏฺฐิ จ อวสิสฺสตุ อุปสุสฺสตุ นิสฺเสสํ สรีเร มํสโลหิตํ. น เตฺววาหํ สมฺมาสมฺโพธึ อปฺเปตฺวา อิมํ ปลฺลงฺกํ ภินฺทิสฺสามิ”. (องฺ.ทุก ๒๐/๕, ขุ.อป.อฏ. ๔/๙๑)

“เลือดและเนื้อในสรีระจะเหือดแห้งไป เหลือแต่หนัง เอ็น และกระดูกก็ตามทีเมื่อยังไม่บรรลุสัมมาสัมโพธิญาณ เราจักไม่ทำลายบัลลังก์นี้อย่างเด็ดขาด”

ปฐมยาม ทรงบรรลุปุพเพนิวาสานุสสติญาณ หวนระลึกถึงอดีตชาติได้

มัชฌิมยาม ทรงบรรลุจุตูปปาตญาณ ทำลายอาสวกิเลสให้สิ้นไปแล้ว

ปัจฉิมยาม ทรงบรรลุอาสวักขยญาณ ทำลายอาสวกิเลสให้สิ้นไปแล้ว

พระโพธิสัตว์ได้ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าในวันเพ็ญเดือนวิสาขะ พระองค์เสด็จประทับเสวยวิมุตติสุขในสถานที่ ๗ แห่ง ๆ ละ ๑ สัปดาห์

Buddhagaya

The Place of attaining Enlightenment

Buddhagaya, the place of Attaining Enlightenment of the Buddha is located in the Uruvela Village, Maghadha Region having Rajagaha City as the capitol.

The Bodhisatta reached Rajagaha City and studied under Alama recluse of Kalama Clan and recluse named Uddaka the son of the Ram. After attaining 8th Samapatti, the Bodhisatta realized that this is not the right way and went to Uruvela Village to practice self mortification for six years. Then he realized even that was not the correct path and began to eat as usual.

The Group of Five Ascetics who ordained following the Bodhisatta, after seeing the Bodhisatta doing that went away and stayed at Isipathana Migadayavan, which is the Royal park of King Kasi in Baranasi, Kasi Region.

The Bodhisatta sat under Ajapala Nigroda Tree and received Sweet Rice in a Golden bowl from Sujata, a wealthy man's daughter in Uruwela Village. After partaking the food under the tree near the bank of Neranjara River and let the bowl float on the river at the Supatitthita Pier.

The bodhisattva received eight bundles of Kusa Grass from a Brahmin named Sotthiya and crossed the river and went to the west side of the river and lay down the grass under the Assattha Bodhi Tree sat crossed legged facing the east direction and made a resolution thus:

"Kamam taco ca naharu ca atthi ca avasissatu upasussatu nissesam sariire mamsalohitam. Na tvevaham sammasambodhim appetva imam pallamkam bhindissami"

"May blood and flesh in my body be dried until only the skin and bones be left, but I will not rise up from this posture until I attain the supreme enlightenment".

In the First session the lord attained Pubbenivasanussatingana the knowledge to recall past lives.

In the Middle session attained Cutupapatangana, the knowledge to envisage the future lives.

And in the Last session attained Asavakkhayagnana, the knowledge to destroy all defilements.

After attaining the Buddhahood in the full moon day of Visakha month, the Master resided in seven places as one week at a place.

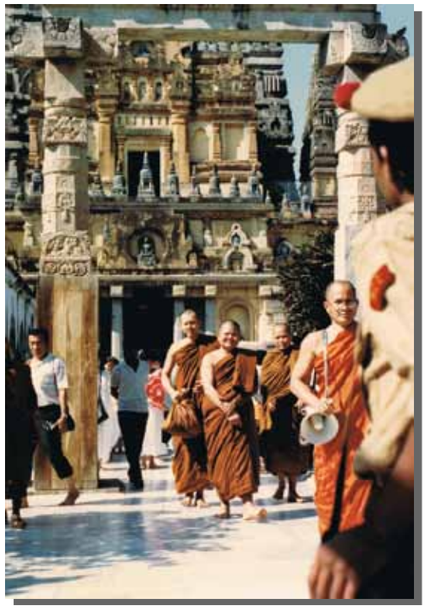

ซ้าย - มหาสถูปพุทธคยา สถานที่ที่พระพุทธเจ้าตรัสรู้อนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณ สูง 51 เมตร วัดรอบฐาน 58.76 เมตร สร้างขึ้นสมัยพระเจ้าหุวิชกะ ระหว่าง พ.ศ. 674 - 694

Left - Buddhagaya Maha Stupa, the place of attaining Buddhahood height 51 meters, width 58.76 meters, built in the reign of King Huvijaka in B.E. 674 - 694

ล่าง - ต้นพระศรีมหาโพธิ์ที่พระโพธิสัตว์ประทับเสวยข้าวมธุปายาส ที่นางสุชาดาถวายซึ่งเป็นอาหารก่อนการตรัสรู้

Bottom - The bodhi tree under which the bodhisatta partook the Honey Rice meal Statues depicting Sujata offering rice which is the last meal before the enlightenment.

สัปดาห์ที่1 พระพุทธเจ้าเสวยวิมุตติสุขโดยประทับนั่งขัดสมาธิบนรัตนบัลลังก์อันเป็นสถานที่ประทับตรัสรู้ ใต้ต้นพระศรีมหาโพธิ์ ทรงพิจารณาปฏิจจสมุปบาท

The First week after the Enlightenment, the Buddha sat under the Bodhi tree and mediated and rejoiced the lliberation and contemplated the Dependent Origination (Paticcasamuppada)

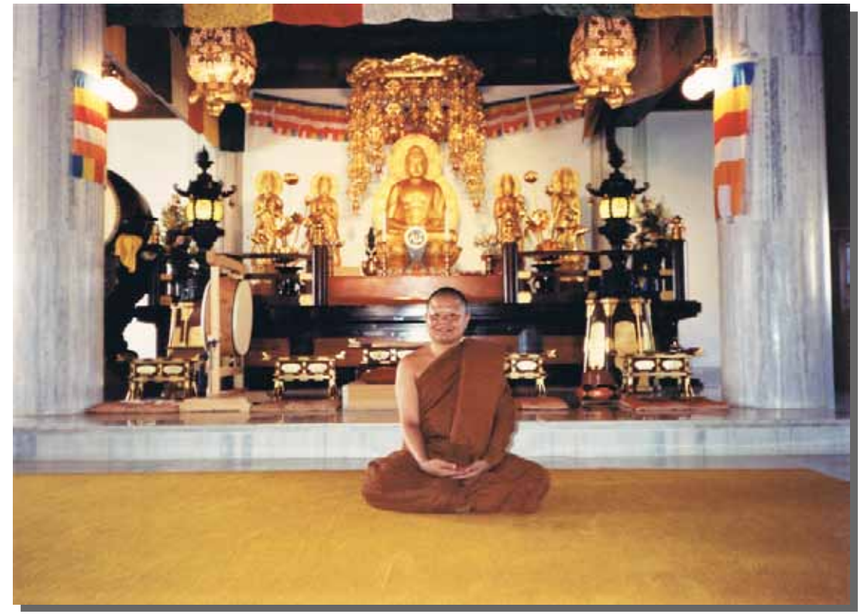

วัดญี่ปุ่นที่บริเวณมหาสถูปพุทธคยา แค้วนมคธ เมืองราชคฤห์

A Japanese temple near Maha Stupa Buddhagaya, Magadha (Bihar) region, city of Rajagaha (Rajgir).

พาราณสี
สถานที่แสดงปฐมเทศนา

พาราณสี เป็นเมืองที่ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำคงคาอันศักดิ์สิทธิ์มาช้านาน เป็นเมืองหลวงของแคว้นกาสีมาตั้งแต่ก่อนพุทธกาล มีพระราชาผู้ครองนครนามว่า พระเจ้าพรหมทัตหรือพระเจ้ากาสิราช เมืองพาราณสีเป็นศูนย์กลางการค้าที่สำคัญ ผ้ากาสีและเครื่องหอมแก่นจันทน์เป็นสินค้าที่ได้ความ นิยมอย่างสูง

อิสิปตนมฤคทายวัน เป็นสถานที่ที่มีฤาษีมาชุมนุมอยู่มาก และเป็นเขตราชอุทยานที่พระเจ้ากาสิราชประกาศให้เป็นเขตอภัยทานแก่ฝูงสัตว์ต่าง ๆ เช่น กวางและละมั่ง เป็นต้นอยู่ในเขตตำบลสารนา ๔ เมืองพาราณสี แคว้นกาสี ห่างแม่น้ำคงคาครึ่งโยชน์ (๘ กิโลเมตร) ป่าอิสิปตนมฤคทายวันเป็นที่แวะพักของฤาษีทั้งหลายทั้งที่ได้ฌานและเสื่อมฌาน

หลังจากพระพุทธเจ้าตรัสรู้ ๒ เดือน ได้เสด็จถึงชายป่าอิสิปตนมฤคทายวันได้พบปัญจวัคคีย์ (ปัจจุบันคือบริเวณเจาคัณฑีสถูป) ปัญจวัคคีย์เห็นพระพุทธเจ้าเสด็จมาแต่ไกลตกลงกันว่าจะไม่ต้อนรับ แต่พอเสด็จมาถึงก็ลืมกติกากันหมด ต่างคนต่างต้อนรับ พระพุทะองค์จึงตรัสกับปัญจวัคคีย์ว่า “ท่านทั้งหลายบัดนี้เราได้บรรลุอมตธรรมแล้ว จะแสดงให้ท่านทั้งหลายฟัง เมื่อตั้งใจปฏิบัติตามที่เราสอน ก็จักถึงที่สุดแห่งพรหมจรรย์ได้” เมื่อทรงเห็นว่าปัญจวัคคีย์ไม่เชื่อถือ จึงปรามว่า “ตลอด ๖ ปีมานี้ พวกท่านเคยได้ยินคำว่า ตรัสรู้ บ้างหรือไม่” ทำให้ปัญจวัคคีย์หันมาสนใจให้เชื่อถือและขอให้ทรงแสดงธรรมโปรดพวกตน

เมื่อได้สถานที่อันสมควร พระพุทธเจ้าจึงทรงเริ่มแสดงปฐมเทศนาธัมมจักกัปปวัตตนสูตร โดยทรงแนะนำสิ่งที่ไม่ควรทำและสิ่งที่ควรทำว่า

“ที่สุด ๒ อย่าง อันบรรพชิตไม่สมควรเสพ คือ กามสุขัลลินุโยค การเสวยสุขในกามคุณ ลัอัตตกิลมถานุโยค การบำเพ็ญตนให้ลำบาก”

ทรงแสดงอริยสัจ ๔ คือ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ และมรรค อันรู้ด้วยญาณ ๓ คือ สัจจญาณ รู้ตามความเป็นจริงว่า นี้ทุกข์ สมุทัย นิโรธ และมรรค กิจจญาณ รู้กิจอันควรทำว่า ทุกข์ควรกำหนดรู้ สมุทัยควรละ นิโรธควรทำให้แจ้ง และมรรคควรทำให้เจริญ และกตญาณ รู้ว่าทุกข์กำหนดรู้ได้แล้ว สมุทัยละได้แล้ว นิโรธทำให้แจ้งแล้ว และมรรคทำให้เจริญแล้ว รวมเป็นธรรมจักร ๑๒ รอบ

Baranasi
The Place of First Sermon

Baranasi has been a very populated city situated at the bank of the Sacred Ganga River. The city has been the capitol of the Kasi region for a long time before the Buddha’s time. The name of the ruler was King Brahmadatta or Kasi Raj. Baranasi city was one of the major trading places and Kasi clothes and sandalwood from Kasi was very popular.

Isipathana Migadayavana used to be the meeting point of many hermits and it has been announced by king Kasi Raj as the protecting park of wild animals such as deer. The park is located in the Saranath of Baranasi city inKasi Region. It is about 8Kms away from the Ganga River. Isipathana Migadaya park has been the place where hermits rest and even the Panchavaggiya monks decided to reside there and wait for news about the Bodhisattva.

Two months after the Enlightenment the Buddha went to the Isipathana Migadayavana to meet the Panchavaggiya Monks. When they see the Buddha from the distance they agreed not to pay much reverence to the Buddha but after the Buddha reached the place they forgot about the agreement and each one paid respect to the Buddha. The Buddha said “ Brethren, I have attained Enlightenment and I will preach you, when you follow my instruction you also can attain Enlightenment.” As the Panchavaggiya monks didn’t believe, the Buddha asked “all these Six years have I ever told you that I had attained Enlightenment ?” Then they believed and became ready to listen to Buddha’s preaches.

After sitting at a suitable place the Buddha started to preach them the Dhammacakkappavattana Sutta which instructs what a recluse shouldn’t do and what should do.

“There are two things that a recluse shouldn’t do they are enjoying extreme sensual pleasure and practicing self mortification”

And the Buddha taught Four Noble Truths they are Dukkha, Samudaya, Nirodha and the Middle Way and the Tree kinds of Nganas they are Saccagnana: Knowing the Truth, Kiccangana: Knowing the way to deal with the Truth and Katagnana: Kanow that one has dealt with the truth. This is symbolized as 12 rounds of wheel of the Dhamma (4 Noble Truths x three Knowledge = 12)

ธัมเมกขสถูป ที่ตำบลสารนาถ สถานที่ที่พระพุทธเจ้าแสดงปฐมเทศนาธัมมจักกัปปวัตตนสูตร สร้างโดยพระเจ้าอโศก สูง 33 เมตร เส้นผ่าศูนย์กลาง 28 เมตร

Dhammekkha Stupa, the place where the Buddha preached the Dhammacak-kappavattana Sutta, built in the reign of King Asoka, height 33 meters, width 28 meters

ตั้งมั่นในศีลปฏิบัติในศีล ไม่ให้ง่อนแง่นคลอนแคลน ไม่ให้ลูบคลำศีล ให้ตั้งมั่นให้เต็ม ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ อย่างพระอริยเจ้าทั้งหลาย

Adhere to the five precepts and practice virtue without being disheartened. Do not look down upon morality, but practice it wholeheartedly, give it a hundred percent just like all the Enlightened ones have done.

เสาศิลาจารึกพระเจ้าอโศก ที่พิพิธภัณฑ์เมืองพาราณสี

The pillar of King Ashoka at the Baranasi Museum

ล่าง - ยสะสถูปและพระมูลคันธกุฎี

Yasa Stupa, the place where the Asakula Putra realized the Dhamma

ราชคฤห์
สถานที่แสดงโอวาทปาติโมกข์

ราชคฤห์ เป็นเมืองหลวงของแคว้นมคธ มีพระเจ้าพิมพิสารเป็นผู้ครองนครเมืองนี้มีความสำคัญทางด้านประวัติศาสตร์ของพระพุทธศาสนาหลายอย่าง คือ พระเจ้าพิมพิสารได้ทรงถวายพระเวฬุวันราชอุทยานสร้างเป็นวัดแห่งแรกถวายพระพุทธเจ้า พระพุทธองค์ทรงได้คู่พระอัครเสาว์ ทรงแสดงโอวาทปาติโมกข์เป็นต้นกำเนิดวันมาฆบูชา มีมหาวิหารที่ร่มรื่น ๑๖ แห่ง มีพระคันธกุฎีบนยอดภูเขาคิชฌกูฏ มีถ้ำสัตตบรรณคูหาที่ทำปฐมสสังคายนา มีภูเขาล้อมรอบ ๕ เทือกมีกำลังทั้งด้านเศรษฐกิจ การค้าขาย การทหาร มีเศรษฐีมากมาย และมีบรมครูทางการแพทย์ เป็นต้น

เมื่อออกพรรษาแรกแล้ว พระพุทธเสด็จออกจากเมืองพาราณสีย้อนกลับไปทางพุทธคยา ตำบลอุรุเวลาเสนานิคม ระหว่างทางทรงแสดงธรรมเทศนาโปรดภัททวัคคีย์ ๓๐ คน ให้บรรลุโสดาปัตติผลบ้าง สกทาคามิผลบ้าง และอนาคามิผลบ้าง แล้วให้บวชเป็นภิกษุด้วยเอหิภิกขุอุปสัมปทา

ทรงแสดงธรรมโปรดชฎิล ๓ พี่น้อง คือ อุรุเวลกัสสปะ นทีกัสสปะ และคยากัสสปะ กับบริวาร ๑๐๐๐ โดยแสดงปาฏิหาริย์ให้เลื่อมใสแล้ว ให้บวชด้วยวิธีเอหิภิกขุอุปสัมปทาแล้วพาไปสู่หัวเขาคยาสีสะ ทรงแสดงอาทิตตปริยายสูตรให้ชฎิลทั้ง ๑๐๐๓ รูป บรรลุอรหัตผลแล้วตามเสด็จสู่กรุงราชคฤห์

ทรงแสดงธรรมโปรดพระเจ้าพิมพิสารกับบริวาร ๑๑ นหุตให้ฐรรลุโสดาปัตติผลและได้ถวายพระเวฬุวัน ทรงแนะนำให้พระเจ้าพิมพิสารทำบุญกรวดน้ำอุทิศเปตชน

สารีบุตร บรรลุโสดาปัตติผลเพราะฟังธรรมโดยย่อจากท่านอัสสชิว่า

“เย ธมฺมา เหตุปฺปภวา เตสํ เหตํ ตถาคโต (อาห) เตสญฺจ โย นิโรโธ จ เอวํวาที มหาสมโณ”. (วิ.มหา. ๔/๖๐)

“ธรรมเหล่าใดเกิดแต่เหตุ พระตถาคตทรงแสดงเหตุแห่งธรรมเหล่านั้น และความดับแห่งธรรมเหล่านั้น พระมหาสมณะมีปกติตรัสอย่างนี้”

โมคัลลานะได้ฟังธรรมนั้นจากสารีบุตรบรรลุโสดาปัตติผลแล้วชวนกันไปเข้าเฝ้าพระพุทธองค์ที่พระเวฬุวัน ได้อุปสมบทเป็นภิกษุด้วยเอหิภิกขูอุปสัมปทา และได้ฟังธรรมเทศนาบรรลุอรหัตผล ได้รัแต่งตั้งให้เป็นพระอัครสาวกและต่อมาได้รับแต่งตั้งไว้ในตำแหน่งเอตทัคคะ

Rajagaha
The Place of Preaching Ovadapatimokkha

Rajagaha is the capitol city of the Maghadha Region. King bimbisara was the ruler of city at the Buddha’s time. Many incidents related to Buddhism happened in this city. One is that King Bimbisara offered one of royal parks named Veluwana Park as the residence for the Buddha. The Buddha met his best two disciples. It is in this city that the Buddha preached Ovadapatimokkha which incidents is commemorated as Magha Puja Day. There were 16 Buddhist monasteries and another residence of the Buddha in top of mount Gijjhakuta. Sattapanna Guha cave where the First Buddhist Council was held is also situated in this city. And the city was rich with good economy, trade, military, millionaires and doctors.

After the first rainy season, the Buddha headed to the Uruvela Senanigam Village of Buddhagaya from Baranasi. On the way he preached doctrine to 30 Bhaddavaggiya Princes and ordained them who had already attained Sodapanna, Sakadagami and Anagami as Ehi Bhikkhu.

After that The Buddha convinced three brothers named Uruwelakassapa, Nadikassapa and Gayakassapa all together with their 1000 followers to have faith in the Buddha by showing miracles and then ordained them as Ehi Bhikkhu. Afterwards the Buddha preached Adhittapariyayasutta and all of them attained Arahanthood. The Buddha took them all to Rajagaha.

There the Buddha preached doctrine to King Bimbisara and his 11 nieces and all of them attained Sodapanna stage. King Bimbisara offered Veluwana Monastery and was instructed by the Buddha to dedicate merit to his desieced relatives.

Venerable Sariputta attained Sodapanna stage after listening to summarized preach of Venerable Assaji thus:

“Ye dhamma hetuppabava tesam hetum tatagato ahatesanca yo nirodho ca evamvadi mahasamano.”

Whatever phenomenon that arises due to reason, the Master has preached all those reason of all phenomenon and also the cessation of all the phenomenon, the Lord preaches as thus.

Venerable Moggalloana after listening to the same stanza from Venerable Sariputta attained Sotapatti Stage and both of them went to Veluvanarama Monastery to meet the Buddha and received ordination as Ehi Bhikkhu. Afterwards they attained Arahanthood and were established as the best disciples.

ทางขึ้นสู่ภูเขาคิชฌกูฏ

The pathway to mount Gijjhakuta to the place where the Buddha resided

ยอดของภูเขามีรูปทรงเหมือนหัวแร้งจึงเรียกว่าคิชฌกูฏ

The mountain is named Gijjhakuta after the Vultue head like stone situated on top of the mountain.

ถ้ำสุกรขาตาที่พระสารีบุตรบรรลุอรหัตผล

Sukarakhata Cave, the place Venerable Sariputta attained Arahanthood.

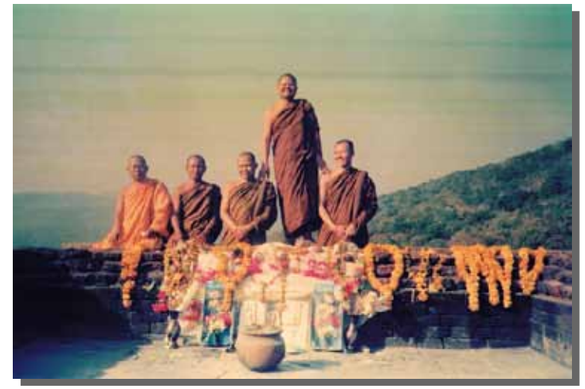

พระคันธกุฎีที่ประทับของพระพุทธเจ้าบนยอดเขาคิชฌกูฏ

The residence of the Buddha in top of mount Gijjhakuta

หลวงพ่อกันหาและสานุศิษย์ผู้แสวงบุญเดินทักษิณาวัตร พระคันธกุฎี

Luang Por Gunhah and a group of pilgrim walked clockwise to pay reverence to the residence of the Buddha.

พระคันธกุฎีที่ประทับของพระพุทธเจ้าบนยอดเขาคิชฌกูฏ

The residence of the Buddha in top of mount Gijjhakuta

พระพุทธเจ้าจึงสอนเราทำใจสบาย...
คือ หายใจเข้าออกสบาย...
เราไม่มีหน้าที่ ให้สงบหรือไม่สงบ
เรามีหน้าที่ หายใจเข้าออกสบาย...
เราไม่มีหน้าที่ ที่เราจะไปจัด ไปทำ ไปห้าม
เกิด แก่ เจ็บ ตาย นินทา สรรเสริญ
เรามีหน้าที่...หายใจเข้าออกสบายอย่างเดียว

The Buddha taught us how to make the mind relaxed
by breathing in and out comfortably.
It is not our task to make it calm or excited,
it is our duty to just breathe in and out comfortably.
It is not for us to control or manage the mind,
or stand in the way of birth, old age, sickness,
death, praise and blame.
We are obliged only to breathe in and out,
with ease and peace.

กุสินารา
สถานที่เสด็จดับขันธปรินิพพาน

กุสินารา เมืองหลวงแห่งที่ ๒ ของแคว้นมัลละ ส่วนเมืองหลวงแห่งที่ ๑ คือกรุงปาวา เจ้ามัลละเป็นกษัตริย์ปกครองนคร

หลังจากพระพุทธองค์ทรงปลงพระชนมายุสังขารที่เวฬุวคามกรุงเวสาลีแล้ว ได้เสด็จผ่านไปทางภัณฑคาม หัตถิคาม อัมพคาม ชัมพุคาม โภคนคร แคว้นวัชชีทรงแสดงมหาปเทส (หลักอ้างอิง) ๔ อย่างว่า "พวกเธออย่าพึงเชื่อหรือคัดค้านเพราะได้ฟังจากพระโอษฐ์ของพระศาสดา เพราะได้ฟังจากหมู่สงฆ์ เพราะได้ฟังจากพระเถระผู้เป็นพหูสูตหลายรูป หรือเพราะได้ฟังจากพระเถระผู้เป็นพหูสูตบางรูปควรตรวจสอบเทียบเคียงกับพระสูตรและพระวินัยก่อน" เมื่อเสด็จถึงกรุงปาวา แคว้นมัลละ ได้ประทับอยู่ ณ อัมพวัน สวนมะม่วงของนายจุนทะกัมมารบุตร ทรงรับนิมนต์เสวยพระกระยาหารเช้าชื่อสูกรมัททวะที่เรือนของนายจุนทะแล้ว รับสั่งให้ฝังส่วนที่เหลือ ให้หมู่ภิกษุฉันภัตตาหารชนิดอื่น หลังจากเสวยแล้วเกิดอาพาธอย่างแรงด้วยโรคโลหิตปักขันทิกาพาธ มีเวทนากล้าจวนจะปรินิพพาน แต่ทรงมีสติสัมปชัญญะอดกลั้นไว้ได้

พระพุทธองค์เสด็จต่อไปทางกรุงกุสินารา ระหว่างทาง ทรงแวะพักที่ควงต้นไม้ต้นหนึ่ง รับสั่งกับพระอานนท์ถึง ๑ ครั้งว่า "กระหายน้ำ" ท่านพระอานนท์จึงนำบาตรไปตักน้ำแม้ว่าจะดูว่าขุ่นเพราะเกวียนพึ่งผ่านไปนั้นก็กลับใสสะอาดเป็นที่ประหลาดใจยิ่งนัก หลังจากนั้น ทรงรับผ้าเนื้อทองสิงคีคู่หนึ่งจากนายปุกกุสะมัลลบุตร พระอานนท์น้อมผ้าคู่นั้นเข้าไปทาบพระวรกายของพระพุทธองค์ทำให้พระฉวีวรรณงดงามผุดผ่องเจิดจ้า พระพุทธองค์ตรัสว่า "พระวรกายของตถาคตย่อมบริสุทธิ์ผุดผ่อง ๒ คราวคือ คราวตรัสรู้อนุตตรสัมมาสัมโพธิญานและคราวเสด็จดับขันธปรินิพพานด้วยอนุปาทิเสสนิพพาน อานนท์ ในปัจฉิมยามแห่งราตรีนี้ คถาคตจักปรินิพพาน ระหว่างไม้สาละคู่ในสาลวโนทยานของมัลละกษัตริย์ เขตกรุงกุสินารา"

พระพุทธองค์เสด็จผ่านแม่น้ำกกุธานที ให้พระจุนทกะปูผ้าสังฆาฏิเป็น ๔ ชั้นแล้ว เสด็จสีหไสยาสน์โดยตั้งพระทัยว่าจะลุกขึ้น รับสั่งกับพระอานนท์เรื่องอาหารที่นางสุชาดาถวายก่อนตรัสรู้และนายจุนทะถวายก่อนปรินิพพานว่ามีอานิสงส์เสมอกัน แล้วเสด็จข้ามแม่น้ำหิรัญญวดีไปสู่สาลวโนทนายกรุงกุสินารา สำเร็จอนุฏฐานไสยา คือนอนโดยไม่ลุกขึ้นอีก ระหว่างไม้สาละคู่ โดยหันศีรษะทางทิศเหนือตรัสปัจฉิมวาจาว่า

"หนฺททานิ ภิกฺขเว อามนฺตยามิ โว วยธมฺมา สงฺขารา อปฺปมาเทน สมฺปาเทถ." (ที.มหา.๑๐/๑๘๕)

"ภิกษุทั้งหลาย เราขอเตือนเธอทั้งหลายว่า สังขารทั้งหลายมีความเสื่อมไปเป็นธรรมดา เธอทั้งหลายจงถึงพร้อมด้วยความไม่ประมาทเถิด"

Kusinara

The Place of Passing Away

Kusinara was the second major city of Malla region. The first was Pava city where the Malla Royals ruled over the city.

After the Buddha proclaimed his passing away in Veluwagama in Vesali and wandered through Bhandagama, Hatthigama, Ambagama, Jambugama, Bhoganagara and reached Vajji region. There the Buddha preached four kinds of Mahapadesa as " you should not believe or refuse just because you heard from the Master, heard from the Sangha, heard from many well versed monks, or heard from some well versed monks, but you should compare what you heard from the Dhamma and Vinaya before".

When the Buddha reached Pava city in Malla region, he resided at Mango Park of Chunda Kammara Putra. The next morning the Buddha partook the food named Sukara Maddava offered by Chunda and told the rest of that food to be buried under the soil and other monks to eat other foods. After the meal a severe disease occurred to the Buddha to the limit that the Buddha had to tolerate the pain with the power of his mind.

He went forward to Kusinara city. On the way the Buddha rested under a mango tree and told Venerable Ananda three times that he was thirsty. Venerable Ananda took the bowl and took water from a pit which had unclean water due to the travel of horse carts. But amazingly as soon as he fetched the water it became clean. After that Venrable Ananda wrapped a robe received from Pukkusa Malla Putra around the Buddha and the Buddha's body became very bright. The Buddha explained that the Buddha's body becomes very bright at the time of the Enlightenment and at time of the passing away and the Buddha was going to pass away tonight in between Sala trees in the Sala Park of Malla Royals in Kusinara.

The Puddha went passing Kakudhanadi and lied down on the folded upper robe of Venerable Chundaka. The Buddha told ananda that the meal offered by Sujata before the Enlightenment and the meal of fered by Chunda before the passing away bring them the same result. Then the Buddha crossed Hirannavadi river and entered the Sala Park in Kusinara city. There the Buddha lied down in Anutthana Saiya position in between two Sala trees placing his head to the north direction. The Buddha uttered his last words as

" handadani bhikkhave amantayami vo vayadhamma sankhara appamadena sampadetha" meaning "

"Bhikkhus, let me remind you that all the phenomenon are subject to decay, you all should be diligent"

พระบรมศาสดาได้เสด็จดับขันธปรินิพพานแล้ว ในวันเพ็ญแห่งเดือนวิสาขะ ที่สาลวโนทยาของมัลลกษัตริย์ กรุงกุสินารา แคว้นมัลละ หลังจากตรัสรู้ 45 ปี

"หนฺททานิ ภิกฺขเว อามนฺตยามิ โว วยธมฺมา สงฺขารา อปฺปมาเทน สมฺปาเทถ."
(ที.มหา.๑๐/๑๘๕)

"ภิกษุทั้งหลาย เราขอเตือนเธอทั้งหลายว่า สังขารทั้งหลายมีความเสื่อมไปเป็นธรรมดา เธอทั้งหลายจงถึงพร้อมด้วยความไม่ประมาทเถิด"

The Master passed away 45 years after the Enlightenment at Sala Tree Grove of Malla Rulers in Kusinara City of Malla Region in the Full moon day of Visakha month

"handadani bhikkhave amantayami vo vayadhamma sankhara appamadena sampadetha"

meaning

"Bhikkhus, let me remind you that all the phenomenon are subject to decay, you all should be diligent"

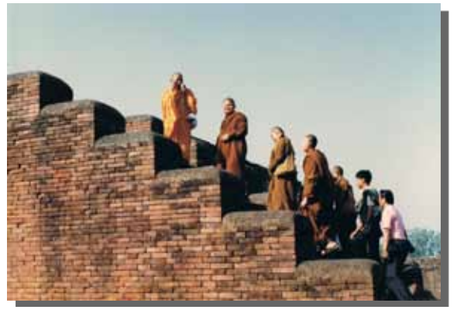

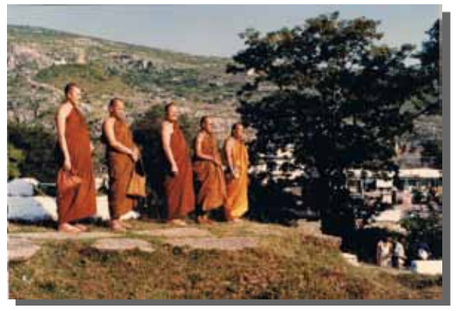

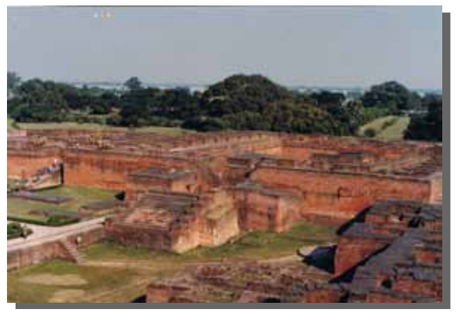

หลวงพ่อกัณหาเยี่ยมชมมหาวิทยาลัยนาลันทา เป็นมหาวิทยาลัยที่เก่าแก่แห่งหนึ่งของโลก ตั้งอยู่ที่เมืองนาลันทา แคว้นมคธ

Luang Por Gunhah visited Nalanda University which is one of world's ancient universities, located in the city of Nalanda, Bihar region.

หลวงพ่อกัณหาสอนแขกชาวอินเดียในรู้จักการใส่บาตร

Luang Por Gunhah taught Indianpeople how to make alms-offering.

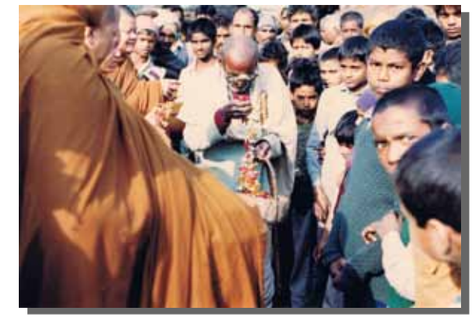

แขกชาวอินเดียมาทำบุญใส่บาตรกับหลวงพ่อกัณหาและคณะสงฆ์

Indian people made alms-offering to Luang Por Gunhah and the Sangha.

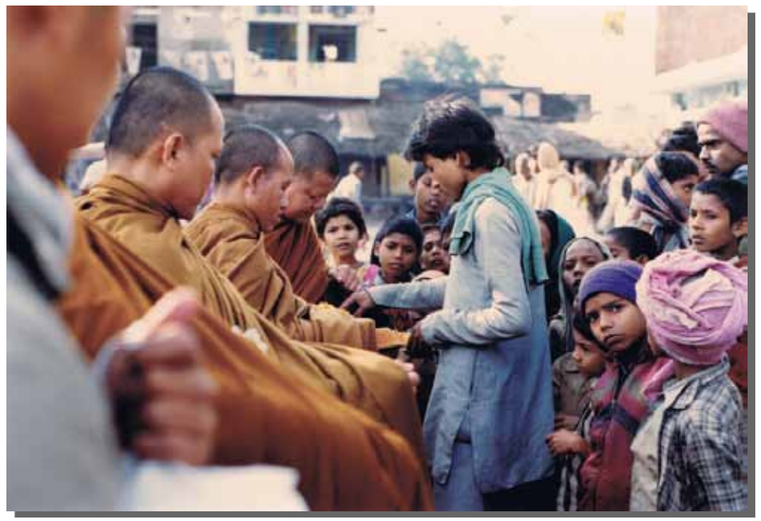

แขกชาวอินเดียซึ่งเลื่อมใสหลวงพ่อกัณหา ได้ใส่บาตร
คณะสงฆ์

Indian people who admired Luang Por Gunhah
offered alms to the Sangha.

บางทีนิพพานมันอยู่ไกลเหมือนกัน ยิ่งเรียนมาก มันก็ยิ่งอยู่ไกล
ถ้าเรากลับมาหาตัวเรา กลับมาอยู่กับปัจจุบัน
รู้สึกว่ามันจะง่าย
รู้สึกว่ามันก็จะใกล้เข้ามา
แล้วเราจะรู้วิธีดับทุกข์อย่างสบาย ๆ

Sometimes the idea of enlightenment seems so far away,
and the more we read about it the further it seems.
But if we turn inward and return to the Now,
then it feels closer and gets easier and we will know
the way to easily extinguish all suffering.

ธุดงค์ พ.ศ.2533 ภาคใต้ - ทุ่งใหญ่นเรศวร

Year 1990 : Austere practice journey - Southern Thailand - Thung Yai Naresuan Wildlife Sanctuary

เริ่มธุดงค์เดือนธันวาคม 2532 เส้นทางธุดงค์ นั่งรถไปลงวัดสวนโมกข์ อ.ไชยา สุราษฎร์ธานี - ชุมพร-ประจวบ - เพชรบุรี - เขื่อนแก่งกระจาน - สวนผึ้ง ราชบุรี - ทุ่งใหญ่นเรศวร กาญจนบุรี

The austere practice started in December 1989. Trip route: Took a vehicle to Wat Suan Mokkh, Amphoe Chaiya, Surat Thani Province. Then, walkedto Chumphon Prachuap Khiri Khan Petchburi — Kaeng Krachan Dam Suanpeung, Ratchaburi Thung Yai Naresuan, Kanchanaburi.

ทุ่งใหญ่นเรศวร จากซ้าย หมอสมบูรณ์ ปุญฺณารกฺโข ,หลวงพ่อหนูเจียม อหิงฺโก ,พระมนตรี ชุติมนฺโต , หลวงพ่อกัณหา

Thung Yai Naresuan From left: Doctor Somboon Punnarakkho, Luang Por-Noojiam Ahingo, Phra Montree Chuti-manto, Luang Por Gunhah.

ทุ่งใหญ่นเรศวร

Thung Yai Naresuan

เหมือนชีวิตของเรามีเวลาอยู่ เพียงวันหนึ่งคืนหนึ่งเท่านั้น เพื่อทำแต่ความดี

Keep reminding yourself that you might only live for another day and night,

and to strive now to do good deeds.

ธุดงค์ พ.ศ.2534 ภาคอีสาน เขาใหญ่

เริ่มธุดงค์เดือนธันวาคม ปี 2533 ที่วัดเขาหินตัด โคราช-นั่งรถไปลงวัดป่านานาชาติ อ.วารินชำราบ จ.อุบลราชธานี - เดินเข้าวัดหนองป่าพง - อ.เขื่องใน - อ.ม่วงสามสิบ - อ.โขงเจียม - อ.สิรินทร - ช่องเม็ก - บุณฑริก - น้ำยืน - กันทรลักษ์ - ปักธงชัย - เขาใหญ่ - ปากช่อง - ชัยบาดาล - วิเชียรบุรี - ศรีเทพ - บึงสัมพันธ์ - หนองบัว - สากเหล็ก - วังทอง - บ้านแก่ง อ.ตรอน จ.อุตรดิตถ์ - วัดแพร่ธรรมาราม ใช้เวลา 6 เดือน

Year 1991 : Austere practice journey —

North-eastern region, Khao Yai

The trip started in December, 1990, at Wat Khao Hin Tat, Korat took a vehicle to Wat Pah Nanachat, Amphoe Warin Chamrap, Ubon Ratchathani Province walked to Wat Nong Pah Pong Amphoe Khuangnai Amphoe Muang Samsib Amphoe Khong Jiam —Amphoe SirindhornChong Mek BuntharikNam Yuen Kantharalak Pak Thong Chai Khao Yai Pak Chong Chai Badan Wichian Buri Si Thep Bueng Sam Phan NongbuaSak Lek Wang Tong Ban Kaeng, Amphoe Tron, Uttaradit Province Wat Phrae Dhammaram. The total timespent was six months.

เราเอาร่างกายนี้ เลือดเนื้อที่มันเกิด แก่ เจ็บ ตายนี้ อีกไม่นานก็จะได้เผานี้ มาทำประโยชน์ให้มันมากที่สุด

We take this body, made up of flesh and bones that is subject to death, and use it as a vehicle for goodness.

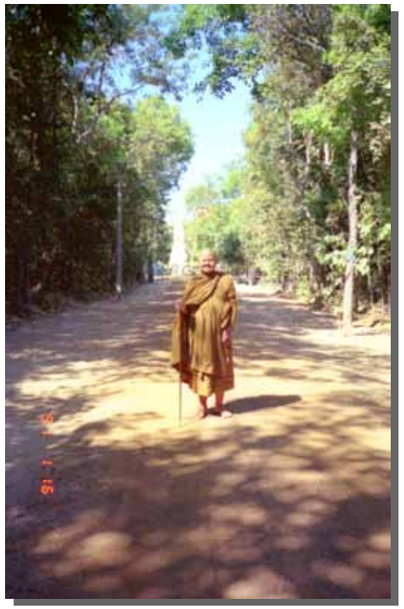

การปฏิบัติธรรม จะว่าปล่อยก็ไม่ใช่ จะว่ายึดก็ไม่ใช่ จะว่าเดินก็ไม่ใช่ ถอยหลังก็ไม่ใช่ เพราะการปฏิบัติมันไม่เป็นไปเหมือนในตำรา

Real Dhamma practice is not actually to 'let go of anything' or to 'hold on'. It's neither to progress or regress, because this Dhamma practice we do is not like we read about in the books.

ทุ่งหญ้าคา ที่เขาใหญ่

Cogon grass field at Khao Yai

ซ้าย - 25 พฤศจิกายน 2533 หลวงพ่อกัณหา กับอาจารย์สุบิน อุตโม วัดป่าขันติธรรม ขณะจะไปบิณฑบาต บ้านหนองแวง อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ

left - November 25, 1990: Luang Por Gunhah and Ajahn Subin Uttamo, Wat Pah Khanti Dhamma as they were preparing for alms-gathering, Ban Nong Waeng, Amphoe Kanthararom, Sisaket Province.

ล่าง - ขณะบิณฑบาตรตอนเช้า

Bottom - During morning alms-gathering

ศาสนาแปลว่าอะไร ? แปลว่า
"ความไม่เห็นแก่ตัว ความเสียสละ"
ถ้าใครไม่เห็นแก่ตัว ใครเสียสละเพื่อคนอื่น
อย่างนี้เรียกว่า เขามีศาสนา

What is religion?
Religion means selflessness and renunciation.
If a person is unselfish and gives to others,
he or she can be said to have a religion.

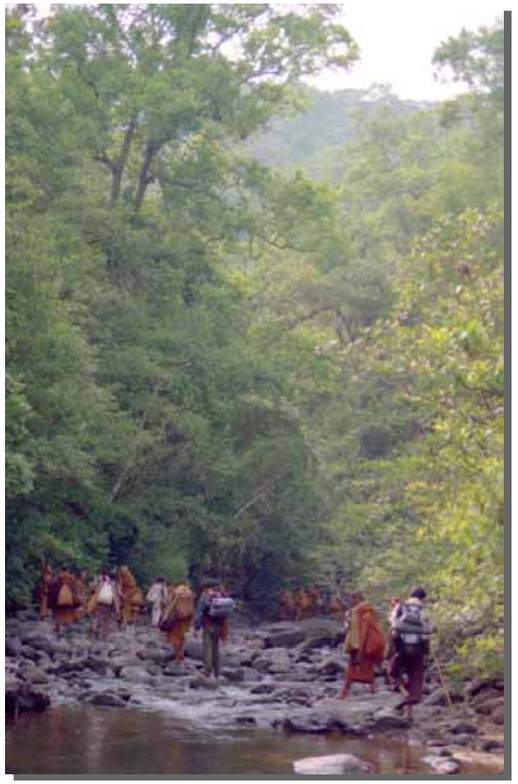

เขื่อนสิรินธร 17 กุมภาพันธ์ 2534

At Sirindhorn Dam on February, 17, 1991.

บน - ที่บ้านภูหล่น ซึ่งอยู่ห่างจากบ้านคำบงบ้านเกิดของหลวงปู่มั่น ประมาณ 5 กิโลเมตร ในราวปี พ.ศ. 2440 หลวงปู่เสาร์ กนฺตสีโล ซึ่งเป็นพระอาจารย์ของท่าน ได้พาท่านมาอบรมสมาธิซึ่งใกล้กับจุดนี้ เมื่อก่อนสถานที่แห่งนี้เต็มไปด้วยสัตว์ร้ายและไข้ป่า หลวงปู่มั่นจึงได้นำชาวบ้านภูหล่น ขนหิน ดิน โคลนขึ้นมาก่อเป็นถ้ำพอเป็นที่อาศัยกันสัตว์ร้ายมารบกวนเวลาทำความเพียร หลังจากหลวงปู่เสาร์พระอาจารย์ของท่านได้อบรมจนรู้ชัดว่า กำลังสมาธิอันแน่วแน่ได้เกิดขึ้นแล้วในหลวงปู่มั่น พร้อมด้วยกำลังปัญญา ท่านจึงได้แยกจากไป หลวงปู่มั่นท่านได้บำเพ็ยภาวนาอยู่บนภูหล่น 8 ปี ท่านได้จากสถานที่แห่งนี้ไป หลังจากได้แสดงธรรมอบรมโยมมารดาจนเกิดศรัทธาออกประพฤติศีล พรหมจรรย์ตาม ในราวปี พ.ศ. 2449 ท่านก็ไม่ได้ย้อนกลับมาอีก สถานที่ภูหล่นจึงเป็นปฐมสมถและวิปัสนากัมฐานของหลวงปู่มั่น

Top - At Ban Phu Lon, which is about five kilometers away from Baan Kham Bong - Luang Pu Mun's birthplace. Around the year 1897, Luang Pu Sao Kantasilo, who was his teacher, brought him to a place nearby this point for Concentration development. In the past, this place was full of ferocious animals and jungle fever. Luang Pu Mun therefore led Phu Lon villager to carry rocks, clay, and mud up to make a cave good enough for preventing wild animals from interrupting the exertion of conscious effort. After Luang Pu Sao had trained and given guidance until he ascertained that unwavering Concentration power was developed in Luang Pu Mun with strength of Wisdom, he departed. Luang Pu Mun had practiced meditation at Phu Lon for eight years, he then left this place. After he had taught Dhamma and given an instructional practice to his mother until she had faith and lived a chaste life following him, he never returned. Phu Lon was therefore the first Tranquility - and Insight-meditation place of Luang Pu Mun.

ระหว่างการธุดงค์ในเขาใหญ่

During austere-practice in Khao Yai

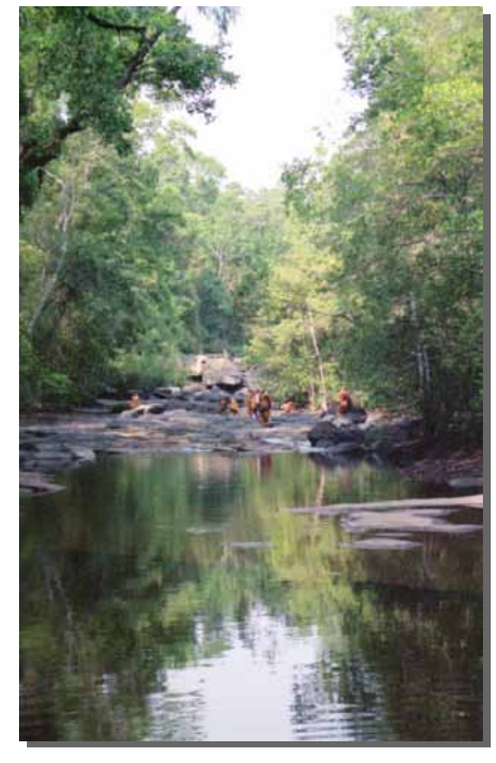

ล่างขวา - 2พฤษภาคม 2534 บริเวณบ้านซับสนุ่น อำเภอ.มวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี

May 2, 1991: In the area of Baan Sap Sanun, Amphoe Muak Lek, Saraburi Province.

บริเวณสนามกอล์ฟเขาใหญ่

Khao Yai golf course area.

บนซ้าย - 27 เมษายน 2534 สามเณรลูกศิษย์อาจารย์สมภาสมากราบหลวงพ่อกัณหาที่สนามกอล์ฟเขาใหญ่

บนขวา - สะพานบ้านแก่ง อำเภอตรอน จังหวัดอุตรดิตถ์ ขณะเดินบิณฑบาต

Top left - April, 27, 1991: Novices, the disciples of Ajahn Sompas paid reverence to Luang Por Gunhah at Khao Yai golf course.

Top right - While walking for alms-gathering on Ban-kaeng bridge, Amphoe Tron, Uttaradit Province.

ธุดงค์ พ.ศ.2535 ภาคเหนือ

Year 1992: Austere practice journey - Northern region

เริ่มเดินธุดงค์เดือนธันวาคม 2534

เส้นทาง แพร่ - น่าน - พะเยา - เชียงราย - เชียงใหม่ - ดอยอินทนนท์ - ลำพูน - วังชิ้น - แพร่

Trip started in December 1991.

Trip route: Phrae - Nan - Phayao - Chiang Rai - Chiang Mai - Doi Inthanon — Lamphun - Wang Chin - Phrae

ภิกฺขเว จาริกํ พหุชนหิตาย พหุชนสุขาย โลกานุกมฺปาย อตฺถาย หิตาย สุขาย เทวมนุสฺสานํ...
(วิ.มหาวิ. ๔/๓๒)

“ภิกษุทั้งหลาย พวกเธอจงจาริกไปเพื่อประโยชน์สุขแก่ชนจำนวนมาก เพื่ออนุเคราะห์ชาวโลก เพื่อประโยชน์เกื้อกูลและเพื่อความสุขแก่เทวดาและมนุษย์”

“Caratha Bhikkawe carikam bahujana hitaya bahujana sukhaya lokanukampaya atthaya hitaya sukhaya devamanussanam..” meaning“

“Bhikkhu! Go for the benefit of all, go out of compassion for all, go for the goodness of all human and divine beings”

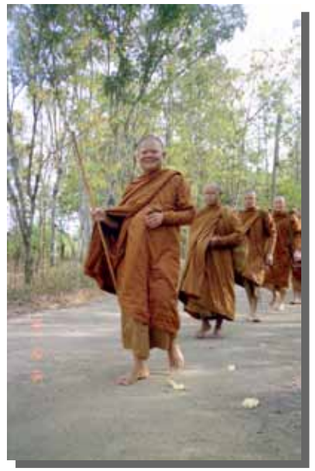

บน-20 ธันวาคม 2534 เริ่มต้นธุดงค์จากวัดแพร่ธรรมาราม

ล่าง - บริเวณบ้านปงป่าหวาย เพื่อเดินทางมุ่งสู่ภาคเหนือตอนบน

Top - December 20, 1991: The austere-practice began near the-front of Wat Phrae Dhammaram.

Bottom - In the vicinity of Ban Pong Pa Wai during initial walk toward upper

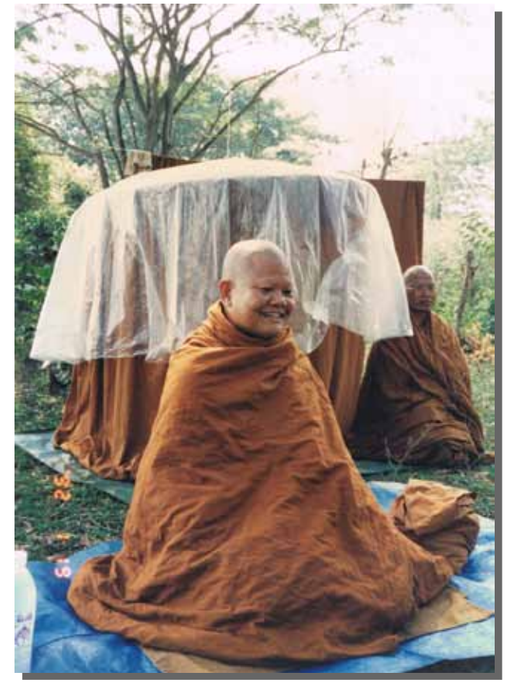

19 มกราคม 2535 อำเภอปง จังหวัดพะเยา

January 19,1992: Amphoe Pong, Phayao Province.

ธรรมะของพระพุทธเจ้าเป็นภาคปฏิบัติ
เราต้องเอามาปฏิบัติ
เราต้องทำให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป ให้สม่ำเสมอ

The Dhamma of the Buddha is practical; we must put it into practice and develop ourselves so we can grow in goodness.

27 กุมภาพันธ์ 2535 ระหว่างธุดงค์จากจังหวัดเชียงรายไปจังหวัดเชียงใหม่

February 27, 1992: During austere-practice on the way from Chiang Rai Province to Chiang Mai Province.

บ้านเด็กชาวเขา เผ่ามูเซอ อยู่บริเวณอำเภอพานและอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย

February 28 1992, Houses of Muser hill-tribe children located near Amphoe Phan and Amphoe Mae Suai, Chiang Rai Province.

29 กุมภาพันธ์ 2535บริเวณบนดอยหมู่บ้านมูเซอ ระหว่างธุดงค์จากอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย มุ่งสู่อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

February 29 1992, In an area on Doi Muser village, during the austere practice on the way from Amphoe Mae Suai, Chiang Rai Province, to Amphoe Chiang Dao, Chiang Mai Province.

"ขอให้ทุกท่านทุกคนพยายามขุดรากขุดโคน
สังโยชน์ ความยึดมั่นถือมั่น
ธรรมะภาคปฏิบัติต้องปฏิบัติอย่างนี้"

"Every person must strive to remove the bond
and attachments of suffering.
Dhamma practice must be like this."

29 กุมภาพันธ์ 2535 ธุดงค์จากอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย มุ่งสู่อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

February 29,1992: During austere-practice on the way from Amphoe Mae Suai, Chiang Rai Province to Amphoe Chiang Dao, Chiang Mai Province.

เริ่มเดินธุดงค์เดือนมกราคม พ.ศ. 2536 นั่งรถไปวัดหนองป่าพง งานพระราชทานเพลิงศพ หลวงปู่ชา สุภัทโท - เขื่อนสิรินทร - กันทรลักษ์ ศรีสะเกษ - เดินตามถนนหมายเลข 24 - สีคิ้ว - ลพบุรี - วังม่วง - โคกสำโรง - ตากฟ้า - ชัยนาท - ห้วยคต - ห้วยขาแข้ง - เขานางรำ - ลานสัก - แพร่ ระยะเวลาธุดงค์ 6 เดือน

Trip route started in January, 1993. Took a vehicle to Wat Nong Pah Pong for the Royal Funeral of Luang Pu Chah Subhaddo - Sirindhorn Dam Kantharalak, Sisaket walked along highway number 24 Si Kiew - Lopburi - Wang Muang - Khok Samrong - Tak Fah - Chainat - Huai Kot - Huai Kha Khaeng - Khao Nang Ram - Lan Sak - Phrae. The total time spent was six months.

ธุดงค์ พ.ศ.2536 ห้วยขาแข้ง

Year 1993: Austere practice journey — Huai Kha Khaeng

บางคนหลับตาก็ไม่รู้ว่าใครไปใครมา คนลืมตามันก็รู้ว่าใครไปใครมา ลืมตานี้ก็หมายถึงว่า เรามีจิตใจอยู่กับเนื้อกับตัว มีจิตใจอยู่กับปัจจุบัน มีจิตใจที่สบาย อย่างนี้นะ

When we close our eyes we cannot see who is coming or going. It's only when we open our eyes fully that we see clearly. Having our 'eyes open' means here, having mindfulness and clear comprehension; keeping the mind in the present moment, relaxed and at ease.

การปฏิบัตินี้เหมือนกับว่า เดินหน้าก็ไม่ใช่ เหมือนว่า หยุดอยู่ก็ไม่ใช่ ถอยหลังก็ยังไม่ใช่ การปฏิบัติมันต้องอาศัยศีล สมาธิ ปัญญา

The path of Dhamma practice is not like traveling forward or backwards, or even stopping anywhere; but it is just abiding in virtue, peace and wisdom. The Buddha-Dhamma is for real practice. We must put it into practice and constantly improve our performance.

ให้เห็นโทษเห็นภัยในวัฏฏะสงสาร
เห็นภัยในการเวียนว่ายตายเกิด
เหมือนคนจนเห็นภัยของความยากจน

See the danger and harm in this
endless cycle of birth and death.
Just as a poor person sees
the pain in poverty.

วัดป่าอนากุลา เป็นสาขาของวัดหนองป่าพง อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี

Wat Pah Anagula was a branch of Wat Nong Pah Pong, Amphoe Piboonmangsahan, Ubon Ratchathani Province.

การปฏิบัตินี้ ต้องอาศัยข้อวัตรปฏิบัติในปัจจุบัน ซึ่งจะเป็นยานนำเราออกไปให้ถึงสมาธิ

Our practice must be established around duties and activities in the present. This will be the vehicle to peace.

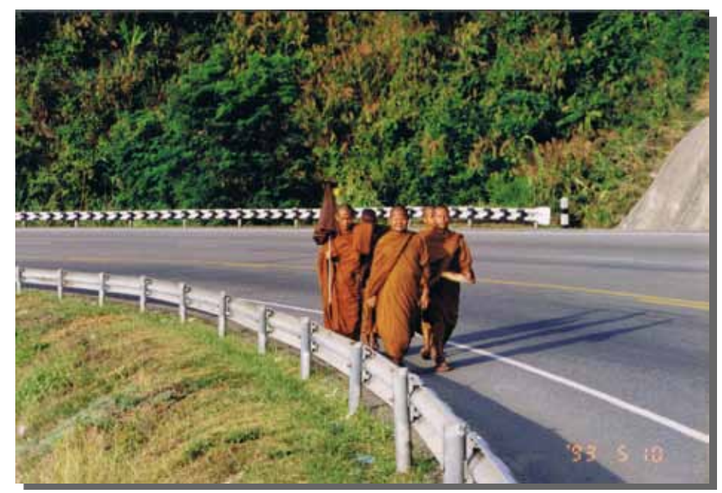

ธุดงค์ พ.ศ. 2537
ภาคใต้ - ไทรโยค - ทุ่งใหญ่นเรศวร

Year 1994 :
Austere - practice journey - Southern region - Sai Yok - Thung Yai Naresuan

เส้นทางธุดงค์เริ่มที่ นั่งรถไปลงอ.สุไหงโกลก นราธิวาส - ยะลา - สงขลา - พัทลุง -ตรัง - กระบี่ - พังงา - ระนอง - ชุมพร - ประจวบ - เพชรบุรี - ราชบุรี - กาญจนบุรี - ทุ่งใหญ่นเรศวร - ห้วยขาแข้ง อุทัยธานี - นั่งรถไปร่วมงานพระราชทานเพลิงศพพระที่อำเภอหินกอง สระบุรี จากนั้นเริ่มเดินใหม่ที่อำเภอสรรคบุรี ชัยนาท - นครสวรรค์ - พิจิตร - พิษณุโลก - อุตรดิตถ์ - แพร่ ใช้เวลาประมาณ 6 เดือน

Trip route: started by taking a vehicle to Amphoe Su-ngai Kolok, Narathiwat - Yala - Songkhla - Phatthalung - Trang - Krabi - Phang Nga - Ranong - Chumphon - Prachuap - Phetchaburi - Ratchaburi - Kanchanaburi - Thung Yai Naresuan - Huai Kha Khaeng, Uthai Thani - took a vehicle to Amphoe Hin-kong, Saraburi Amphoe Sankhaburi Chainat - Nakhon Sawan - Pichit - Phitsanulok - Uttaradit - Phrae.

การบวชที่จะมีบุญใหญ่ มีอานิสงส์ใหญ่
ต้องตั้งใจประพฤติปฏิบัติ
พระพุทธเจ้าท่านสั่งอย่างไร สอนอย่างไร
เราก็ปฏิบัติอย่างนั้น
เรามาละนิสัยตัวเอง
มาถือนิสัยพระพุทธเจ้า

The type of ordination which yields great merit and great fruit is that which is dedicated to Dhamma practice.
Whatever and however the Buddha taught us, that is how we practice.
In this way we discard the self and take up the ways of the Buddha.

ห้วยทิขุ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัด
กาญจนบุรี

Huai TiKhu, Amphoe Thongphaphum
,Kanchanaburi Province.

ลำคลองงู อ.ทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

Huai Kha Khaeng, Uthai Thani Province.

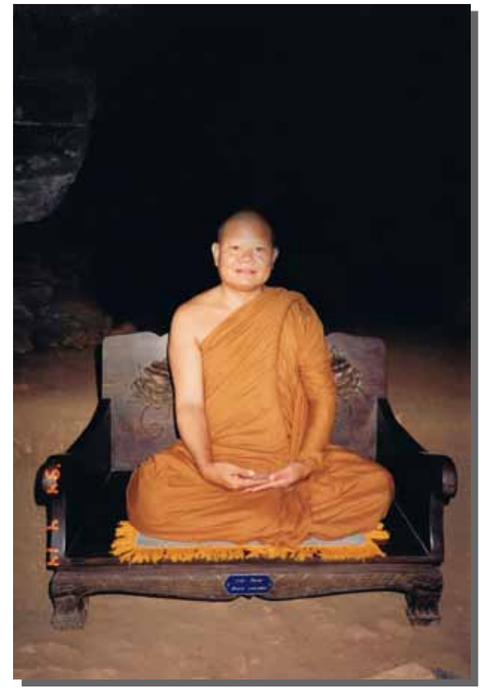

การปฏิบัติธรรม จะว่าปล่อยก็ไม่ใช่ จะว่ายึดก็ไม่ใช่ จะว่าเดินก็ไม่ใช่ ถอยหลังก็ไม่ใช่ เพราะการปฏิบัติมันไม่เป็นไปเหมือนในตำรา

Real Dhamma practice is not actually to 'let go of anything' or to 'hold on'. It's neither to progress or regress, because this Dhamma practice we do is not like we read about in the books.

ธุดงค์ พ.ศ.2538 ภาคเหนือ

Year 1995: Austere-practice journey - Northern region

เริ่มธุดงค์เดือนธันวาคม พ.ศ. 2537 เส้นทางธุดงค์เริ่มที่แพร่ - น่าน - พะเยา - เชียงราย - อ.ฝาง - อ.แม่อาย - อ.เวียงแหง เชียงใหม่ - อ.ปาย แม่ฮ่องสอน - อ.แม่วาง เชียงใหม่ - ดอยอินทนนท์ - อ.จอมทอง - อ.บ้านโฮ่ง ลำพูน - อ.ลี้ - อ.เสริมงาม ลำปาง - อ.แม่ทะ - อ.ลอง แพร่ - วัดแพร่ธรรมาราม อ.เด่นชัย ระยะเวลาธุดงค์ 6 เดือน

Trip began in December, 1994. Trip route: started at Phrae - Nan - Phayao - Chiang Rai - Amphoe Fang - Amphoe Mae Ai - Amphoe Wiang Haeng, Chiang Mai - Amphoe Pai, Mae Hong Son - Amphoe Mae Wang, Chiang Mai - Doi Inthanon - Amphoe Chom Thong - Amphoe Ban Hong, Lamphun - Amphoe Li - Amphoe Soem Ngam, Lampang - Amphoe Mae Tha - Amphoe Long, Phrae - Wat Phrae Dhammaram, Amphoe Den Chai. The total time spent was six months.

เริ่มธุดงค์ที่งานศพหลวงปู่เทสก์ เทสรํสี หนองคาย-สกลนคร- วัดบึงเขาหลวง อุบลราชธานี- สุรินทร์-บุรีรัมย์-เขาใหญ่ อ.ปากช่อง-อ.วังม่วง สระบุรี อ.พัฒนานิคมลพบุรี-อ.ลำนารายณ์-อ.ศรีเทพเพชรบูรณ์-อ.วิเชียรบุรี-อ.บึงสัมพันธ์-อ.หนองบัว นครสวรรค์-อ.เขาทราย พิจิตร-อ.สากเหล็ก-อ.วังทอง พิษณุโลก-อุตรดิตถ์- แพร่ ระยะเวลาธุดงค์ 6 เดือน

Trip route: started at the funeral of Luang Pu Thet Thetrangsi, Nongkhai - Sakon Nakhon - Ubon Ratchathani - Wat Bueng Khao Luang, Ubon Ratchathani - Surin - Buriram - Khao Yai, Amphoe Pak Chong - Amphoe Wang Muang, Saraburi - Amphoe Phatthana Nikhom, Lopburi - Amphoe Lam Narai - Amphoe Si Thep, Phetchabun - Amphoe Wichian Buri - Amphoe Bueng Sam Phan - Amphoe Nong Bua, Nakhon Sawan - Amphoe Khao Sai, Phichit - Amphoe Sak Lek - Amphoe Wang Thong, Phitsanulok - Uttaradit - Phrae. The total time spent was six months.

ธุดงค์ พ.ศ. 2539 ภาคอีสาน เขาใหญ่

Year 1996 : Austere-practice journey - Northeastern region - Khao Yai

ทุ่งหญ้าคา อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา

Cogon grass field, Khao Yai National Park, Nakhon Ratchasima Province.

ธุดงค์ พ.ศ. 2540 ภาคใต้

Year 1997: Austere-practice journey - Southern region

Top - Wat Kong Ra Mai, Amphoe Kong Ra, Phatthalung Province

Bottom - Sumano cave, Amphoe Srinagarindra, Phatthalung Province

บน - วัดกงหราใหม่ อำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง

ล่าง - ถ้ำสุมโน อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง

เริ่มธุดงค์เดือนธันวาคม พ.ศ.2539 โดยนั่งรถไปที่อ.เบตง ยะลา -.ปัตตานี - อ.หาดใหญ่ สงขลา - พัทลุง - ตรัง - กระบี่ - พังงา - ระนอง - ชุมพร -.ประจวบคีรีขันธ์ - เพชรบุรี - ราชบุรี - กาญจนบุรี - อุทัยธานี - นครสวรรค์ - กำแพงเพชร - สุโขทัย - อ.ศรีสัชนาลัย - แพร่ ระยะเวลาธุดงค์ประมาณ 6 เดือน

Trip started in December 1996. Took a vehicle to Amphoe Betong, Yala - Pattani - Amphoe Hat Yai, Songkhla - Phatthalung - Trang - Krabi - Phang Nga - Ranong - Chumphon - Prachuap Khiri Khan - Phetchaburi - Ratchaburi - Kanchanaburi - Uthai Thani - Nakhon Sawan - Kamphaeng Phet - Sukhothai - Amphoe Si Satchanalai - Phrae. The total time spent was about six months.

ธุดงค์ พ.ศ. 2542 ภาคตะวันออก

Year 1999: Austere-practice journey - Eastern region

เริ่มธุดงค์เดือนธันวาคม พ.ศ. 2541นั่งรถไปลงที่อ.ท่าใหม่ จันทบุรี - ตราด - สระแก้ว - ปราจีนบุรี - แก่งหินเพิง อ.นาดี - เขาใหญ่ - ปากช่อง นครราชสีมา - นั่งรถกลับแพร่ ระยะเวลาธุดงค์ 6 เดือน

Austere-practice journey started in December, 1998: Took a vehicle to Amphoe Tha Mai, Chanthaburi - Trat - Sa Kaeo - Prachinburi - Kaeng Hin Poeng, Amphoe Nadi - Khao Yai - Pak Chong, Nakhon Ratchasima - took a vehicle back to Phrae. The total time spent was six months.

งานสวดมาติกาบังสุกุลญาติแม่ชีปทุม อำเภอบ่อพลอย จังหวัดจันทบุรี

The funeral chanting and (Bangsukula) robe taking ceremony of Mae Chee Pathum's relative, Amphoe Bo Phloi, Chantaburi Province.

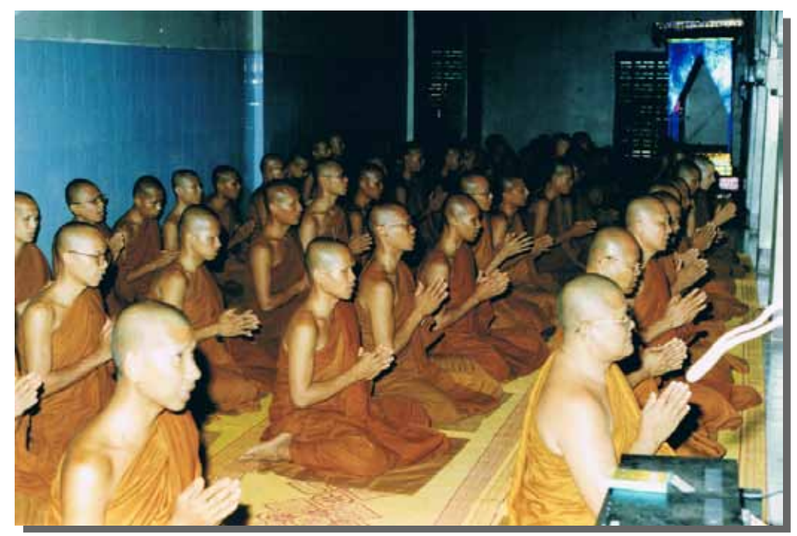

วัดกุดคล้า ทางลงเขาใหญ่ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

Wat Kudkla on the way down Khao Yai, Amphoe Pak Chong, Nakhon Ratchasima Province.

ล่าง - ที่พักอาจารย์กานต์ วรธมฺโม

Bottom - The residence of Ajahn Karn Voradhammo

รักษาศีลได้บริสุทธิ์เท่าไหร่ สมาธิของเราก็ยิ่งบริสุทธิ์
ศีลที่พระพุทธเจ้าสอนนั้น มีศีลทางโลกก็มี
ศีลเข้าถึงพระนิพพานก็มี ซึ่งเป็นสิ่งที่ยิ่ง
เป็นจุดมุ่งหมายของพระพุทธศาสนา

If we keep our precepts purely,
then concentration will be purified.
The Buddha taught virtue for living in the
world and the higher virtues
for Enlightenment. These higher virtues are
the aim of Buddhism.

พิจารณาทบทวนความเกิด ความแก่ ความเจ็บ ความตาย ความไม่มีตัวไม่มีตน เราต้องต่อสู้เอาอิสระภาพของเราคืนมาจากความไม่มีตัวไม่มีตน

Contemplate repeatedly on birth, old age, sickness, death and not-self. Our struggle is to understand the freedom that arises from seeing non-self.

ธุดงค์ พ.ศ.2543 ภาคใต้ ทุ่งใหญ่นเรศวร

Year 2000: Austere-practice journey - Southern region - Thung Yai Naresuan

เริ่มธุดงค์เดือนธันวาคม พ.ศ. 2542 นั่งรถไปลงที่อ.หาดใหญ่ สงขลา - พัทลุง - ตรัง - กระบี่ - พังงา -ระนอง - ชุมพร - ประจวบคีรีขันธ์ - เพชรบุรี - ราชบุรี - ทุ่งใหญ่นเรศวร กาญจนบุรี - ห้วยขาแข้ง - อ.ลานสัก อุทัยธานี - อ.บ้านไร่ - อ.ห้วยคต - อ.ลาดยาว - นครสวรรค์ - อ.หนองเบน - อ.สลกบาตร กำแพงเพชร - อ.ขาณุวรลักษบุรี - อ.ไทรงาม - อ.ลานกระบือ - อ.คีรีมาศ สุโขทัย - แพร่

Trip started in December 1999. Took a vehicle to Amphoe Hat Yai, Songkhla - Phatthalung - Trang - Krabi - Phang Nga - Ranong - Chumphon - Prachuap Khiri Khan - Phetchaburi - Ratchaburi - Thung Yai Naresuan, Kanchanaburi - Huai Kha Khaeng - Amphoe Lan Sak, Uthai Thani - Amphoe Ban Rai - Amphoe Huai Khot - Amphoe Lat Yao - Nakhon Sawan - Nong Baen - Salok Bat, Kamphaeng Phet - Amphoe Khanu Woralaksaburi - Amphoe Sai Ngam - Amphoe Lan Krabue - Amphoe Khiri Mat, Sukhothai - Phrae.

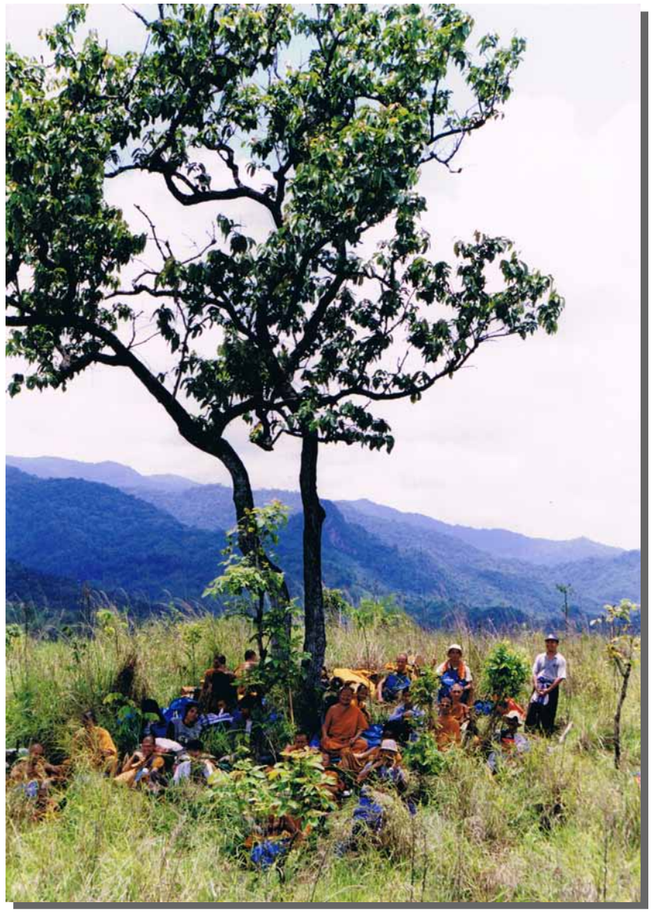

การปฏิบัติ ต้องเข้าหาหลักสภาวธรรมความเป็นจริงทุก ๆอิริยาบถ เพราะเรื่องจิตใจไม่มีอิริยาบถ ตอนนั้นแหละเราต้องมีศีล ตอนนั้นแหละเราต้องมีสมาธิ ตอนนั้นแหละเราต้องมีปัญญา เราต้องสร้างศีล สมาธิ ปัญญาให้เกิดขึ้น

We must practice to be attentive of the real conditions of reality, here and now in every physical posture, because the mind has no posture, only the body. It's in the present moment that we should possess virtue, concentration and wisdom.

เห็นทุกสิ่งทุกอย่างที่เป็นของปลอม เป็นของหลอกลวง เป็นพยับแดด เป็นลมที่ผ่านไปมาเฉย ๆ เราไปวิ่งตามพยับแดด ไปวิ่งตามลม ไปวิ่งตามสิ่งแวดล้อม มันก็ทุกข์เราเปล่า ๆ นะ

Perceive everything as a fake,
a deceit, a mirage flickering in the wind that comes and goes.
Our tendency is to run after that mirage floating on the breeze,
chasing after meaningless experiences that are endless suffering.

เราก็ต้องพิจารณากายให้ทะลุทะลวง ชัดเจนแจ่มแจ้งประจักษ์ในใจของเรา ในร่างกายทุกส่วนอวัยวะทุกชิ้นในร่างกายของเรา ภาวนาพิจารณาจนจิตใจ ของเราเข้าสู่ฐานของความสงบ ครูบาอาจารย์ท่านว่าอย่างนี้ พระพุทธเจ้าท่านสอนอย่างนี้

We must contemplate this body thoroughly until every single organ and part of this body is manifest and clear in our mind. Meditate and contemplate until our mind reaches a base of peace. The Buddha and our teachers taught us this way.

คนเราต้องมี จุดยืน จุดนั่ง จุดนอน จุดเดินเราต้องเป็นคนดี คนที่เสียสละเพราะความดี ถ้าใครมีศีล ๕ ศีล ๘ ศีล ๑๐ ศีล ๒๒๗ ไม่ด่างพร้อย บุคคลนี้ชื่อว่าเป็นพระ ตั้งแต่พระโสดาบันขึ้นไป

When we are standing, walking, sitting or lying down, we must endeavor to be a good person, to be selfless and motivated by that goodness. If one can keep the five, eight, ten, or two hundred twenty seven precepts purely and unblemished, the one is called a “Blessed one” or the “one who sees the Dhamma”.

หลวงพ่อกัณหาและสานุศิษย์ร่มแรงร่วมใจกันทำสะพานเพื่อใช้ข้ามแม่น้ำแม่กลองซึ่งปีนั้นน้ำจะไหลเชี่ยวมาก หลังจากสะพานเสร็จ คืนนั้นมีน้ำป่าไหลหลาก ทำให้สะพานที่สร้างพังเสียหาย

Luang Por Gunhah and his disciples pooled efforts to build a bridge across Mae Klong river which, in that year, had a very strong current. After the bridge construction had been completed, there was a flash flood that night that caused damage to the bridge.

หลังจากน้ำพัดสะพานพังเสียหาย หลวงพ่อกัณหาและสานุศิษย์จึงต้องตัดสินใจต่อแพเพื่อใช้ในการข้ามแม่น้ำ ซึ่งใช้เวลา 3 - 4 ชั่วโมง

After the water current had destroyed the bridge, Luang Por Gunhah and his disciples decided to make a raft for river crossing which took three to four hours of their time.

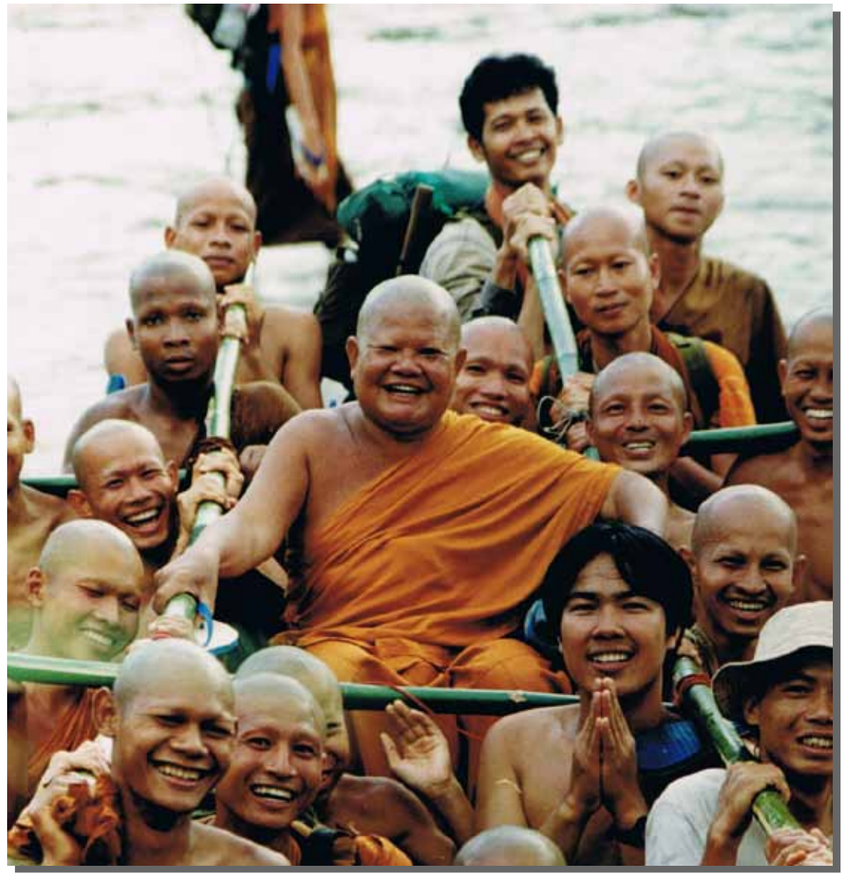

ถ้าใจของเราอยู่ในปัจจุบัน
เราก็แก้ปัญหาได้ทั้งวัน
เมื่อเราแก้ปัญหาได้ทั้งวัน
ปัญญาเราก็เกิดทั้งวันไม่หยุด

If your mind stays in the present moment,
you can solve problems all day long.
When we resolve those problems,
wisdom will also arise continuously.

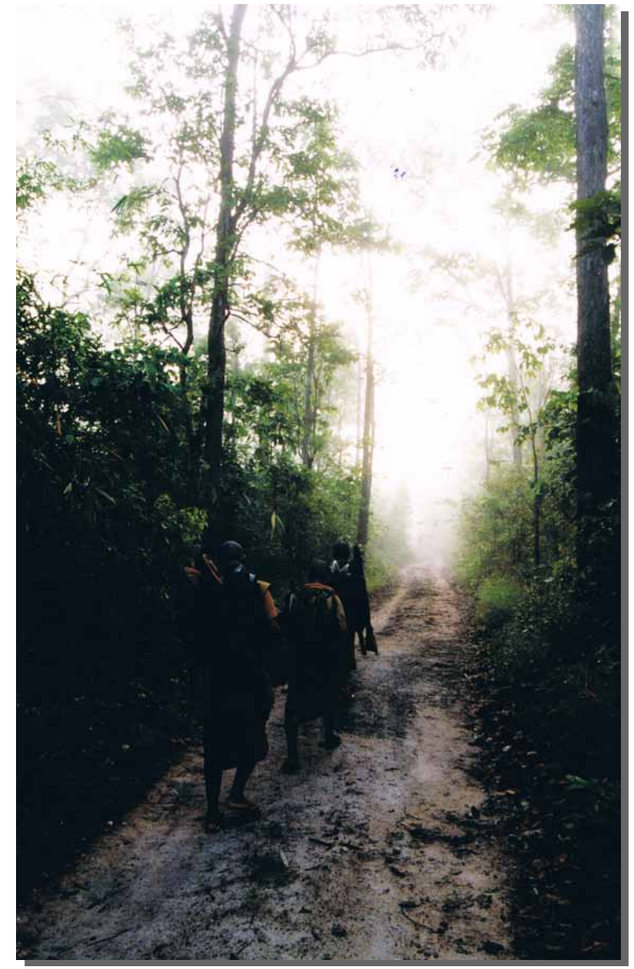

ปริญญาภายนอก เรียนเท่าไหร่ก็ไม่จบ แต่ปริญญาของพระพุทธเจ้านั้นเรียนจบ "มันหมดความเวียนว่ายตายเกิด"

Studying the external world is endless; the study of the Buddha's teachings has an end purpose. To end the "cycle of birth and death".

พระพุทธเจ้าจึงสอนเราทำใจสบาย...
คือ หายใจเข้าออกสบาย...
เราไม่มีหน้าที่ ให้สงบหรือไม่สงบ
เรามีหน้าที่ หายใจเข้าออกสบาย...
เราไม่มีหน้าที่ ที่เราจะไปจัด ไปทำ ไปห้าม
เกิด แก่ เจ็บ ตาย นินทา สรรเสริญ
เรามีหน้าที่...หายใจเข้าออกสบายอย่างเดียว

The Buddha taught us how to make the mind
relaxed by breathing in and out comfortably.
It is not our task to make it calm or excited,
it is our duty to just breathe in and out comfortably.
It is not for us to control or manage the mind, or
stand in the way of birth, old age, sickness, death,
praise and blame. We are obliged only to breathe in
and out, with ease and peace.

ธุดงค์ พ.ศ.2544 ภาคอีสาน อุทยานแห่งชาติภูวัว

Year 2001: Austere-practice journey - Phu Wua National Park

เริ่มธุดงค์เดือนธันวาคม พ.ศ.2543 ที่อ.กันทรลักษ์ ศรีสะเกษ - อ.น้ำขุ่น อุบลราชธานี - อ.น้ำยืน - อ.เดชอุดม - อ.พิบูลมังสาหาร - อ.สิรินทร - อ.โขมเจียม - อ.พิบูลมังสาหาร - อ.เหล่าเสือโก้ก - อ.ดอนมดแดง - อ.พนา - อ.ม่วงสามสิบ - อ.เขื่องใน - อ.คำเขื่อนแก้ว - อ.หัวตะพานอำนาจเจริญ - อ.ปทุมราชวงศา - อ.เขมราฐ - อ.ชานุมาน - อ.ดอนตาล มุกดาหาร - อ.หว้านใหญ่ - อ.ธาตุพนม นครพนม - อ.ท่าอุเทน - อ.บ้านแพง - อ.บึงโขงหลง หนองคาย - อุทยานแห่งชาติภูวัว - อ.บุ่งคล้า - อ.บึงกาฬ - อ.ปากคาด - อ.โพนพิสัย - อ.เพ็ญ อุดรธานี - นั่งรถกลับวัดแพร่ธรรมาราม

Trip started in December 2000. From Amphoe Kantharalak, Sisaket - Amphoe Nam Khun, Ubon Ratchathani - Amphoe Nam Yuen - Amphoe Det Udom - Amphoe Phibun Mangsahan - Amphoe Sirindhorn - Amphoe Khong Chiam - Amphoe Phibun Mangsahan - Amphoe Lao Suea Kok - Amphoe Don Mot Daeng - Amphoe Phana - Amphoe Muang Sam Sip - Amphoe Khueang Nai - Amphoe Kham Khuean Kaeo - Amphoe Hua Taphan, Amnat Charoen - Amphoe Pathum Ratchawongsa - Amphoe Khemarat - Amphoe Chanuman - Amphoe Don Tan, Mukdahan - Amphoe Wan Yai - Amphoe That Phanom, Nakhon Phanom - Amphoe Tha Uthen - Amphoe Ban Phaeng - Amphoe Bueng Khong Long, Nong Khai - Phu Wua National Park - Amphoe Bung Khla - Amphoe Bueng Kan - Amphoe Pak Khat - Amphoe Phon Phisai - Amphoe Phen, Udon Thani - took a vehicle back to Wat Phrae Dhammaram.

เราไม่ต้องมองไกล
ปล่อยวางในปัจจุบันนี้
ให้มันมาก ให้มันลึกซึ้ง

We should not look to the future
but let go in this present moment.
Let go profoundly and completely.

พระพุทธเจ้าท่านทำใจสบายอย่างไร
เราก็น้อมใจของเรา ให้มีความสบายอย่างนั้น
ให้ใจของเราเย็น ให้ใจของเราเบิกบานผ่องใส
ให้ใจของเรายิ้ม มีความสุข
มีสติ รู้ตัวทั่วพร้อมให้สบาย....

Reflect on how the Buddha put his mind at ease, then incline your own mind to that same relaxed, calm state. Allow your mind to be cool and calm, cheerful and joyful. Let your mind smile internally and be happy with mindfulness and clear comprehension in a comfortable way.

ไม่มีความลังเลสงสัยในพระพุทธ
พระธรรม พระสงฆ์ มอบกายถวายชีวิตปฏิบัติตาม
องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
ด้วยเจตนาที่เต็มเปี่ยม

With no doubt in the Buddha,
Dhamma and Sangha, wholeheartedly
devote your life to Dhamma practice with absolute
commitment to the Buddha.

ต้องอาศัยศีล ต้องมีข้อวัตรปฏิบัติ ต้องมอบ
กายถวายชีวิต แด่พระพุทธเจ้าเป็นเดิมพัน
อย่างมากก็แค่ตายเท่านั้น

Adhere to virtue and practice daily.
Devote your life to the Buddha and the Truth
will be your measure at death.

การธุดงค์ครั้งนี้จะมีสานุศิษย์มากกว่า
ทุกครั้ง เนื่องจากหลวงพ่อใหญ่ได้ร่วมเดิน
ธุดงค์ด้วยเป็นครั้งสุดท้าย อีกทั้งสภาพ
ภูมิประเทศสวยงามและไม่ยากลำบากมาก

This austere-practice trip comprised
a greater number of disciples than
previous ones because this was the last
trip in which Luang Por Kanha participated
and in addition, the terrain was beautiful
and not too rough.

จะขึ้นภูเขา มันต้องเหนื่อย
จะข้ามทะเล มันต้องลำบาก
การข้ามนิวรณ์ทั้งหลายทั้งปวงนี้
มันต้องเผชิญกันน่าดูล่ะ

To climb a mountain, takes effort.
To cross the ocean, takes hardship.
To conquer the mental hindrances,
one faces them straight on.

บางทีทุกคนก็อยากจะได้มรรคผลนิพพาน
อยากไปทางลัด
ไม่ทำข้อวัตร ไม่รักษาศีล
ความคิดอย่างนี้เป็นทางโค้ง
ไม่ใช่ทางลัด
ทางลัดที่สุดก็คือ มีศีล มีการเสียสละ

Some people who wish for Enlightenment don't want to take up the training or keep the precepts. If they think like this then they are already off the path.
There are no shortcuts. The quickest 'way' is by virtue and selflessness.

ตามที่พระพุทธเจ้าว่า เป็นผู้ปฏิบัติดี ปฏิบัติตรง ปฏิบัติชอบ ปฏิบัติสมควร
บวชน้อย บวชมากไม่สำคัญ

Follow the Buddha's advice.Practice well, practice straight, practice rightly, and practice properly. How long one has been ordained as a monk or nun is insignificant.

ก็สงสารอยู่ สงสารถึงได้มีข้อวัตรแบบนี้ เข้มแข็งแบบนี้ ถ้าไม่สงสารก็ปล่อยให้ไปตามยถากรรม
ก็เพราะความสงสารถึงได้มีข้อวัตรปฏิบัติที่หนักแน่น ที่เข้มแข็ง ที่จะต่อสู้

It's out of compassion that we train in this way.
If it wasn't for compassion, beings would be left to their own devices.
So it is because of compassion that we have this strict disciplined training to make us strong.

มันต้องหนักแน่น ต้องอด ต้องทน ทนขนาดไหน ทนขนาดว่าถึงมันจะตาย ก็ให้มันตายไป

We must be firm, patient and endure. How much do we endure? We endure to the point where, if we have to die, then so be it..

การปฏิบัติธรรมถ้าเราทำไม่จริง ก็ไม่เกิดประโยชน์เท่าที่ควร ได้มาก็เสียไปบวก ลบ คูณ หารแล้ว ก็ยังไม่แน่ว่าเราจะได้กำไรหรือขาดทุน แต่ถ้าเราตั้งมั่นจริง ๆ เราจะได้กำไรแน่ ทุกคนต้องทำเอง เหมือนทานข้าว หายใจ ทุกคนก็ทำเอง

If we do not earnestly practice Dhamma, we will not gain satisfactory results. What we gain may not be able to compensate for what we lose. But if we set out mind to it, we would surely make profit. Everyone must do it on his/her own. It is a job for each individual like eating or breathing.

เราจะปฏิบัติได้ทุกเมื่อ ทุกแห่งทุกหน ทุกกาลทุกเวลา ไม่ว่าจะเกิดอะไรขึ้น เราจะไปเลือกไม่ได้

We need to practice at any moment, anywhere, any time, no matter what, as if we have no other choice.

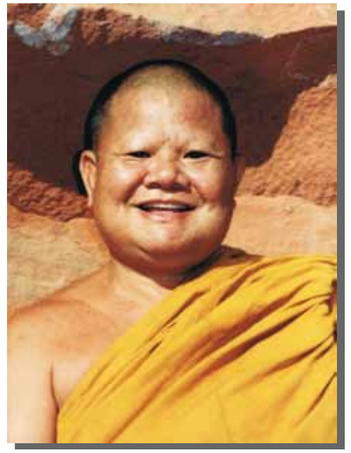

พระอริยเจ้าทั้งหลาย
ท่านจึงสอนให้เราตายเสียก่อนตาย
ตายเสียก่อนตายในที่นี้ หมายถึง
"กิเลสมันตาย"

All the 'Enlightened Ones' teach us that we should die before death. This means that the defilements of mind should die before we do.

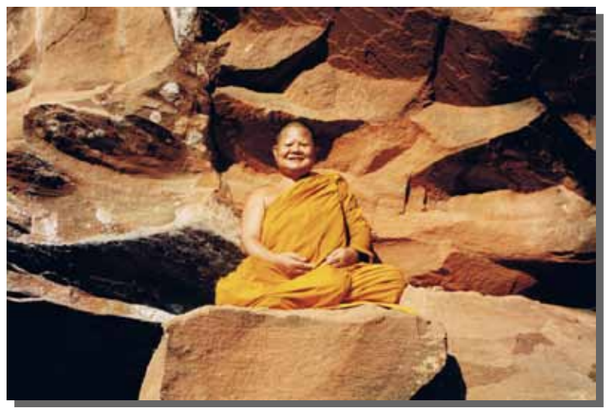

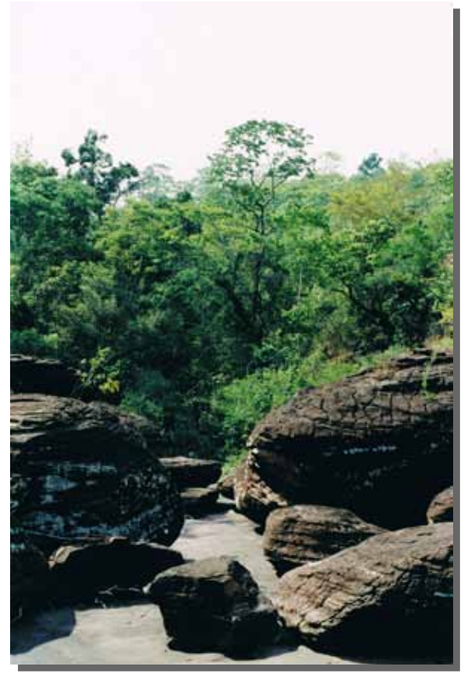

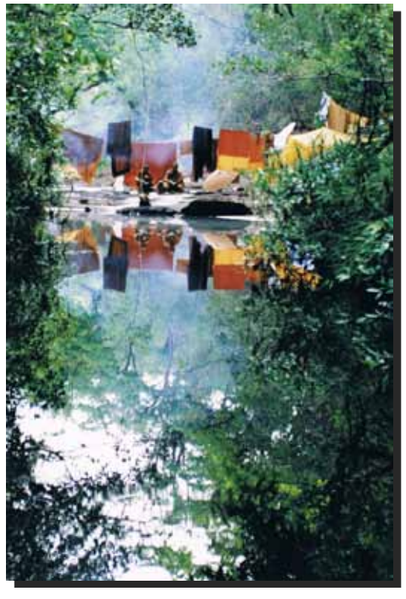

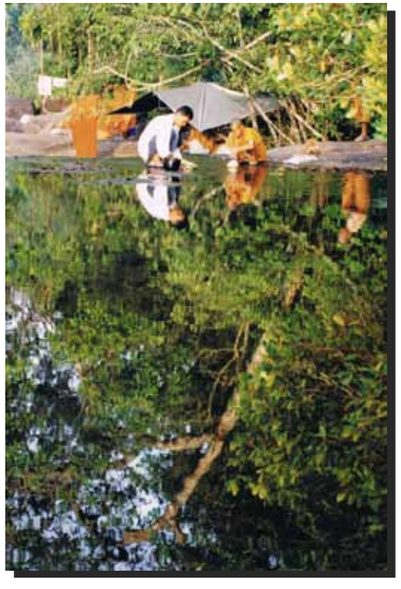

การเตรียมน้ำดื่ม เนื่องจากการอยู่ในป่าเป็นระยะเวลานาน ดังนั้น น้ำดื่มที่เตรียมมาไม่พอเพียงต่อการบริโภค ดังนั้น จำเป็นต้องดื่มน้ำจากแหล่งน้ำในป่า ถ้าแหล่งน้ำเป็นที่น้ำขัง เช่นแอ่งน้ำขังเล็กๆ จะต้องนำน้ำนั้นมากรองและต้มให้เดือดเพื่อฆ่าเชื้อโรคก่อน แต่ถ้าเป็นลำธารที่มีน้ำไหลเวียน จะใช้เพียงผ้าหลายๆ ชั้นเพื่อการกรองเท่านั้น

Preparation of drinking water. Since the duration of stay in the jungle was quite long, the initially brought water supply might not be enough for consumption. Therefore, it was necessary to drink water from water resources found in the jungle. If they were basins or small ponds, the water must be filtered and boiled to kill germs. If they were circulating streams, water filtration by using many layers of cloth was usually enough.

การภาวนานั้น เบื้องต้นต้องยึด " พุทโธ " เป็นหลักทุกอิริยาบถเลย ถ้าเราเจริญวิปัสสนาเลย จะข้ามขั้นตอนไป ทำให้ใจไม่มีหลัก การเจริญปัญญาด้วยการพิจารณาวิปัสสนา ก็ไม่เกิดผลเท่าที่ควร หรือไม่ได้ผล กลับกลายเป็นความฟุ้งซ่านรำคาญ เป็นวิปัสสนึก ไม่ใช่วิปัสสนา เพราะนึกเอาคาดเดาเอา แล้วยึดว่าเรารู้จริงเห็นจริง

In meditation, we must first hold in the mind the word "Buddho" in all bodily postures. If instead, we skip this step and go directly to an insight development, our mind will not have a firm foundation. Consequently, wisdom meditation through insight will not be as effective as it should be or it will not work at all, and it may instead lead to agitation and worry. This is thinking meditation not insight meditation since it is just speculation or imagination we misunderstood and wrongly believe that we attain insight.

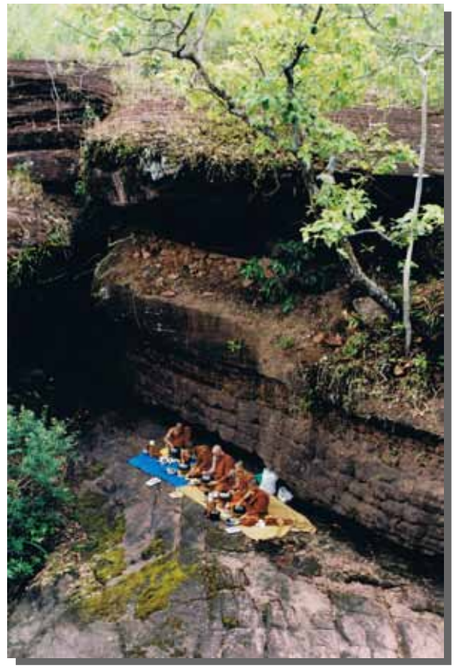

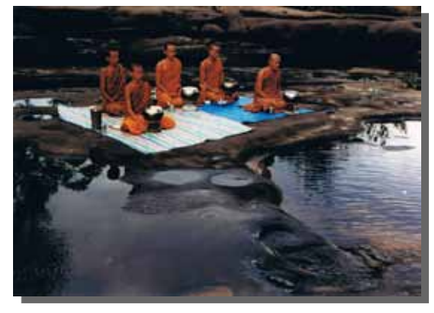

สังโยชน์ข้อแรกก็คือ สักกายทิฏฐิ เราต้องทำลายสังโยชน์ในข้อนี้ให้ได้ ด้วยการพิจารณาให้รู้แจ้งตามเป็นจริง ให้พิจารณาให้เห็นทุกข์ เพราะว่ามีแต่ทุกข์เกิดขึ้น ทุกข์ตั้งอยู่ ทุกข์ดับไป นอกจากทุกข์แล้ว ก็ไม่มีอะไร

The first bond of existence is Personality-Belief. We must strive to eliminate this bond by knowing and clearly penetrating to the truth of suffering. Because in reality, there is only suffering that arises, suffering that persists, and suffering that passes. Apart from that there is nothing else. There is nothing but this suffering.

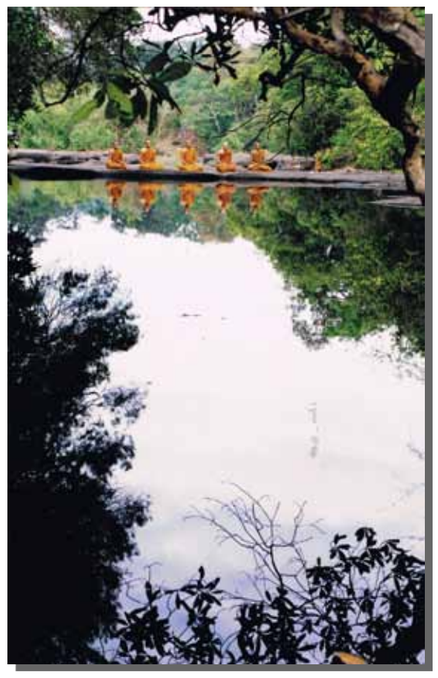

เราทำใจให้ว่างได้ ๑ - ๒ นาทีก็เป็นบุญหาประมาณมิได้
ให้เราฝึกทำใจให้เป็นนิพพานไว้

Make the mind completely empty for one or two minutes. This will be of immeasurable benefit and merit. This is a way to practice for Enlightenment.

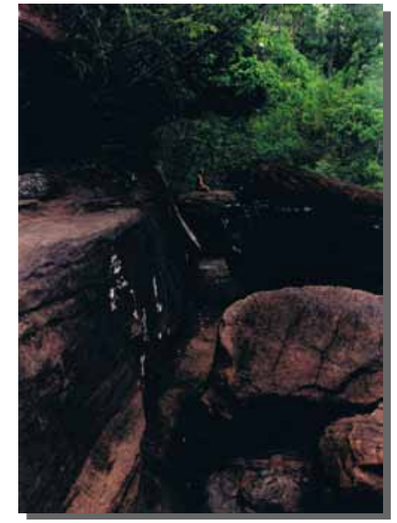

ปัญญาที่แท้จริง จะเกิดจากความสงบเยือกเย็น สติชัดเจน อยู่กับปัจจุบันทุกเวลานั้นเอง
จะสามารถดับทุกข์ได้ทุกขณะทุกเวลา

True wisdom grows from tranquility and clear mindfulness in the present and can extinguish suffering in every moment.

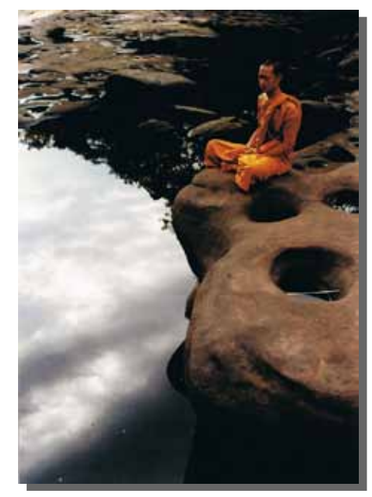

ความสุขที่ว่าสุข
เราก็คิดปรุงแต่งเอาหรอก ความ
ทุกข์ที่ว่าทุกข์
เราก็ปรุงแต่งเอาหรอก

Pleasure only appears as such, because we imagine it that way; pain only appears so, because we imagine it as such.

แท้จริงแล้วไม่มีอะไร มีแต่ใจไปคิด
ปรุงแต่งเอาเองทั้งนั้น

In reality, there is nothing. It is only thinking and proliferation of the mind.

บริเวณวัดถ้ำพระภูวัว อำเภอเซกา จังหวัดหนองคาย

In the area of Wat Tham Phra Phu Wua, Amphoe Seka, Nongkhai Province.

ความเพียรเป็นสิ่งที่ต้องกระทำในวันนี้ อย่าปล่อย ให้โอกาส ให้เวลา
ที่มีค่าอันใหญ่หลวงเกิดความเสียหาย
เพราะว่าชาตินี้เราเกิดมาเป็นชาติที่ประเสริฐ
เป็นมนุษย์ที่ประเสริฐแล้ว
ถ้าเราไม่ปฏิบัติ ไม่ตั้งใจปฏิบัติ
เรามีชีวิตอยู่ก็เหมือนกับ “ตาย” แล้ว
คือ “ตาย” จากคุณธรรมของพระอริยเจ้า

Effort must be made today.
Do not let the time and opportunity be wasted because this life of ours is blessed.
Being human is a dignified state, though if we do not attentively practice Dhamma,
life will be no different from being dead because
we have died from developing the virtue of the Noble Ones.

 พระกัณหา สิริกาโย